ҚОҒАМДЫҚ ТЫҢДАУЛАР ХАТТАМАСЫ

1. Әкімшілік-аумақтық бірліктің (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың, облыстық және аудандық маңызы бар қалалардың) жергілікті атқарушы органының немесе тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктің (селолар, кенттер) әкімі аппаратының атауы, ауылдық округтер) аумағында қызметі жүзеге асырылатын немесе аумағына мыналар әсер ететін:

«ҚР Атырау облысы Жылыой ауданы Қосшағыл ауылдық округі әкімінің аппараты» ММ

2. Қоғамдық тыңдаулардың тақырыбы:

«01.01.2025ж. жағдай бойынша Шығыс Көкарна кен орнын игеру қосымша жобасына» Қоршаған ортаға ықтимал әсерлер туралы есеп.

(қаралатын жобалау құжаттардың толық, нақты атауы)

3. Қоғамдық тыңдауларға шығарылатын құжаттар жіберілген қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның және облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың жергілікті атқарушы органының (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың, облыстық және аудандық маңызы бар қалалардың) немесе тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктің (ауылдардың, кенттердің, ауылдық округтердің) әкімі аппаратының атауы:

Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігінің «Қоршаған ортаны қорғау ақпараттық-талдау орталығы» ШЖҚ РМК.

4. Көзделіп отырған қызметтің орналасатын жері:

Шығыс Көкарна кен орнының орналасқан жері: ҚР, Атырау облысы, Жылыой ауданы,

Ең жақын елді мекен: ҚР, Атырау облысы, Жылыой ауданы, Қосшағыл ауылы

Тау-кен учаскесінің географиялық координаттары: 1-ші бұрыштық нүкте – 46° 12' 08", 53° 16' 48"; 2-ші бұрыштық нүкте – 46° 13' 05", 53° 15' 46"; 3-ші бұрыштық нүкте – 46° 14' 21", 53° 16' 16"; 4-ші бұрыштық нүкте – 46° 14' 39", 53° 17' 42"; 5-ші бұрыштық нүкте – 46° 13' 40", 53° 18' 41"; 6-шы бұрыштық нүкте – 46° 12' 51", 53° 18' 07".

(көзделіп отырған қызмет учаскесі аумағының толық, нақты мекенжайы, географиялық координаттары)

5. Көзделіп отырған қызметтің ықтимал әсеріне қатысы бар барлық әкімшілік-аумақтықбірліктердіңатауы:

ҚР Атырау облысы, Жылыой ауданы, Қосшағыл ауылы.

(белгіленген көзделіп отырған қызметті жүзеге асыру нәтижесінде аумағына әсер етуі мүмкін және аумағында қоғамдық тыңдаулар өткізілетін әкімшілік-аумақтық бірліктердің тізбесі)

6. Бастамашының деректемелері және байланыс деректері:

«Матен Петролеум» АҚ, БСН 100940002277, тел: +7701 522 0930; e-mail: g.esenkulova@matenpetroleum.kz

(оның ішінде нақты атауы, заңды және нақты мекенжайы, БСН, телефондары, факстары, электрондық пошталары, сайттары)

7. Ықтимал әсерлер туралы есептерді әзірлеушілердің немесе стратегиялық экологиялық бағалау жөніндегі есептерді дайындау бойынша сырттан тартылған сарапшылардың немесе мемлекеттік экологиялық сараптама объектілерінің құжаттамасын әзірлеушілердің деректемелері мен байланыс деректері:

«Оптимум»Жобалау институты» ЖШС,

заңды және нақты мекенжайы: Қазақстан Республикасы, Маңғыстау облысы, Ақтау қ., 130000, 3 ш/а, 23 ғимарат, БСН 000740000123, телефон +7(7292) 544 050, e-mail: abissengaliyeva@opm.kz

(оның ішінде нақты атауы, заңды және нақты мекенжайы, БСН, телефондары, факстары, электрондық пошталары, сайттары)

8. Қоғамдық тыңдаулар өткізілетін күн, уақыт, орын (қоғамдық тыңдаулардың ашық жиналысы өткізілетін күн (күндер) және уақыт):
Өткізілу күні: 26.08.2025ж.

Қатысушыларды тіркеу басталатын уақыты: 14:45 сағ.

Қоғамдық тыңдаудың басталу уақытты: 15:00 сағ.

Қоғамдық тыңдаудың аяқталу уақытты: 16:00 сағ.

Өткізілетін орны: Атырау облысы, Жылыой ауданы, Қосшағыл а.о., Қосшағыл ауылы, 1 учаскесі, Толтыр көшесі 77а, тойхан «Сүлеймен».

(қатысушыларды тіркеу басталатын күн, уақыт, қоғамдық тыңдаулардың басталу және аяқталу уақыты, тыңдаулар өткізілетін орынның толық және нақты мекенжайы. Қоғамдық тыңдаулар ұзартылатын жағдайда барлық күндер көрсетіледі)

9. Бастамашы жіберген сұрату хатының көшірмесі және қоғамдық тыңдауларды өткізу шарттарын келісу туралы әкімшілік-аумақтық бірліктердің жергілікті атқарушы органдары ұсынған жауап хаттың көшірмесі осы қоғамдық тыңдаулар хаттамасына қоса беріледі.
Хаттамаға қоса берілді (**1-Қосымша**).

10. Қоғамдық тыңдауларға қатысушыларды тіркеу парағы осы қоғамдық тыңдаулар хаттамасына қоса беріледі.
Хаттамаға қоса берілді (**2-Қосымша**).

11. Қоғамдық тыңдаулар өткізу туралы ақпарат қазақ және орыс тілдерінде келесі жолдармен таратылды:
1) Бірыңғай экологиялық порталда: https://hearings.ndbecology.gov.kz/Public/PubHearings/PublicHearingDetail?hearingId=26802
Тіркеу№: 25380823001 Жарияланған күні: 25/07/2025ж.

2) Жергілікті атқарушы органның (облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың) ресми интернет-ресурсында немесе әзірлеуші мемлекеттік органның ресми интернет-ресурсында: Атырау облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы https://www.gov.kz/memleket/entities/atyrau-tabigat/press/news/details/1040319?lang=ru Жарияланған күні: 25.07.2025ж.

(ресми интернет–ресурстардың атауы, сілтемелер және жарияланған күні)

3) Қоғамдық тыңдаулар басталған күнге дейін жиырма жұмыс күнінен кешіктірмей, бұқаралық ақпарат құралдарында, оның ішінде кемінде бір газетте және қатысы бар аумақтың шегінде толық немесе ішінара орналасқан тиісті әкімшілік - аумақтық бірліктердің (облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың) аумағында таратылатын кемінде бір теле-немесе радиоарна арқылы бұқаралық ақпарат құралдарында:
«Кең Жылой» газеті 17.07.2025ж. №28 (8180) қазақ және орыс тілінде. Қоғамдық тыңдауларды өткізу туралы БАҚ-та жарияланған хабарландырудың сканерленген көшірмесі хаттамаға қоса берілді (**3-Қосымша**).

(газеттегі хабарландырудың атауын, нөмірін және жарияланған күнін көрсету, сондай-ақ газеттің сканерленген титулдық беті мен қоғамдық тыңдаулар өткізілетіндігі туралы хабарландыру берілген бетті қамтитын, сканерленген хабарландыруды қоса ұсыну)

2025 жылдың 16 шілде жоспарланған қоғамдық тыңдаулар туралы хабарландыру «Атырау» телеарнасында қазақ және орыс тілдерінде жарияланды. Эфирдің анықтамасы 2025 жылғы 16 шілде берілген №01-05-111 анықтама хаттамасына қоса берілді (**4-қосымша**).

(теле немесе радиоарнаның атауын, хабарландыру жарияланған күнді көрсету, теле немесе радиоарнада жарияланған қоғамдық тыңдаулар өткізілетіндігі туралы хабарландырудың бейне және аудиожазбасы бар электрондық жеткізгіш қоғамдық тыңдаулардың хаттамасына қоса тіркелуі (жариялануы) тиіс)

4) Тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктердің (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың, облыстық және аудандық маңызы бар қалалардың, ауылдардың, кенттердің, ауылдық округтердің) аумағында мүдделі жұртшылық үшін қолжетімді орындарда, Атырау облысы, Жылыой ауданы, Қосшағыл а.о., Қосшағыл ауылы, мекен-жайы бойынша екі тілде 1 дана көлемінде хабарландыру жібереді. Осы қоғамдық тыңдау хаттамасына фотоматериалдар қоса беріледі (**5-қосымша**).

12. Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың шешімдері:

Қоғамдық тыңдаулардың хатшысы – Қосшағыл ауыл тұғыны Карашев Жолдас

«Жақтап» дауыс берді – « 22 » адам, «қарсы» – « 0» адам,«қалыс қалды» – «0 » адам.

(хатшыны таңдау туралы. Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың санын көрсету: "қарсы емес", "қарсы", "қалыс қалды")

Қоғамдық тыңдауға қатысушылар регламенті дауыс бойынша қабылданды (**6-қосымша**).

«Жақтап» дауыс берді – « 22 » адам, «қарсы» – «0» адам, «қалысқалды» – «0» адам.

(регламентті бекіту туралы. Қоғамдық қатысушылардың санын көрсету: "қарсы емес", "қарсы", "қалыс қалды")

13. Барлық тыңдалған баяндамалар туралы мәліметтер:

Баяндамашы**:** «Оптимум» Жобалау институты» ЖШС маманы Құрмантаева Аэлита

(баяндамашының тегі, аты және әкесінің аты (бар болса), лауазымы, өкілі болып отырған ұйымның атауы)

Баяндаманың тақырыбы: «01.01.2025ж. жағдай бойынша Шығыс Көкарна кен орнын игеру қосымша жобасына» Қоршаған ортаға ықтимал әсерлер туралы есеп.
Жоба бойынша презентациядағы слайдтар саны 20 – бет, баяндама беттерінің саны 8 – бет.

(баяндаманың тақырыбы, беттердің, слайдтардың, файлдардың, плакаттардың, сызбалардың саны)

Қоғамдық тыңдауларға шығарылып отырған құжаттар бойынша баяндамалардың мәтіні осы қоғамдық тыңдаулар хаттамасына қоса беріледі (**7-қосымша**).

14. Мүдделі мемлекеттік органдар мен жұртшылықтың осы Қағидаларының 18-тармағына сәйкес жазбаша нысанда ұсынылған немесе қоғамдық тыңдауларды өткізу барысында айтылған барлық ескертулер мен ұсыныстарын, әрбір ескерту және ұсыныс бойынша бастамашының жауаптары мен түсініктемелерін қамтитын жиынтық кесте. Қоғамдық тыңдаулардың тақырыбына мүлде қатысы жоқ ескертулер мен ұсыныстар кестеге «қоғамдық тыңдаулардың тақырыбына қатысы жоқ» деген белгімен енгізіледі.

Когамдык тындаулар еткізілген дейін жене еткізу кезінде келіп тускенде ескертулер мен ұсыныстардын жиынтык кестесі хаттамасына коса берілді.

15. Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың жоба және қаралатындардың сапасы туралы пікірі (негіздемесімен), құжаттардың, тыңдалған баяндамалардың толықтығы және оларды түсінудің қолжетімділігі тұрғысынан, оларды жақсарту бойынша ұсынымдар:

Тыңдау барысында жақсарту бойынша ұсыныстар енгізілмеді.

(тегі, аты және әкесінің аты (бар болса), лауазымы, өкілдігінің атауы ұйымдар, пікірлер мен ұсыныстар)

16. Қоғамдық тыңдаулар хаттамасына шағымдану Қазақстан Республикасының Әкімшілік рәсімдік-процестік кодексіне сәйкес сот және сотқа дейінгі тәртіппен мүмкін болады.

17. Қоғамдық тыңдаулардың төрағасы:

Еркінов Ж.Б. Қосшағыл ауылдық округі әкімі

(ұсынушы ұйымның тегі, аты және әкесінің аты (бар болса), лауазымы, атауы, қолы, күні)

Қолы: ______________ Күні: « 27 » 08.2025ж.

18. Қоғамдық тыңдаулар хатшысы:

Карашев Жолдас Қосшағыл ауыл тұғыны

(ұсынушы ұйымның тегі, аты және әкесінің аты (бар болса), лауазымы, атауы, қолы, күні)

Қолы: ______________ Күні: « 27 » 08.2025ж.

Қоғамдық тыңдаулар өткізілгенге дейін және өткізу кезінде келіп түскен ескертулер мен ұсыныстардың жиынтық кестесі

№	Қатысушылардың ескертулері мен ұсыныстары (қатысушының тегі, аты, әкесінің аты (бар болса), лауазымы, өкілі болып отырған ұйымның атауы)	Ескертулер мен ұсыныстарға жауаптар (жауап берушінің тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) және/немесе лауазымы, өкілі болып отырған ұйымның атауы)	Ескерту (алынып тасталған/алынбаған ескерту немесе ұсыныс, "қоғамдық тыңдау тақырыбына қатысы жоқ")
1	**Батырбайқызы Құлсары тұрғыны:** «Жуман» мекемесесіне Матен Петролеум» АҚ мекемесі арқылы өтетін ге рұқсат бересіздер ме? Сіздер де жол үстімен өтетін болса арғықарай өткізуге рұқсат бересіз дер ма?	**«Матен Петролеум» АҚ Садибеков Асхат бас дир. орынбасары:** Біздер ге хат жолдауы қажет.	қоғамдық тыңдау тақырыбына қатысы жоқ
2	**Танкибаева Гульмира аудандық қоғамдық кеңісінен:** Көкарна кен орнының рельефі мен орографиясы бойынша Каспий теңізінің ара қашықтығы қандай, қорғау іс шараларына теңізді қорғау қарастырылғанба ?	**«Оптимум» Жобалау институты» ЖШС жүргізуші маман Бисенгалиева Алмагуль:** Каспий теңізінің тайыздануына байланысты кен орнынан теңізге дейінгі қашықтық шамамен 45 км құрайды. **Амангалиев К. «Матен Петролеум» АҚ бас директорының геология жөніндегі орынбасары:** Бұрын, кен орнында жұмыстардың бастапқы кезеңінде, су басудан және тасқыннан қорғау мақсатында ұзындығы 7 км болатын дамба салынған. Кен орнын пайдалану теңізге дейінгі қашықтықтың айтарлықтай болуына байланысты Каспий теңізінің экожүйесінде өзгерістерге әкелмейді.	Сұраққа жауап берілді
3	**Танкибаева Гульмира аудандық қоғамдық кеңісінен:** Сумен жабдықтау да, тазарту жұмыстары Құлсары қаласында жүргізіледі делінген, қандай мекемемен келісім шарт жасалған ?	**«Оптимум» Жобалау институты» ЖШС жүргізуші маман Бисенгалиева Алмагуль:** Техникалық қажеттіліктер үшін техникалық сумен жабдықтауды Қара-Арна кен орнынан автоцистерналармен жеткізіледі. Жұмыс істейтін персоналдың ауыз су қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін бөтелкедегі ауыз су пайдаланылады. Шығыс Кокарна кен орнында	Сұраққа жауап берілді

		тұрмыстық ағынды суларды кәдеге жарату орындары жоқ. Барлық дренаждар контейнерге жиналып, кейіннен Қара Арна кен орнына шығарылады. Кен орнында қалыптасқан бұрғылау және шаруашылық-тұрмыстық сарқынды сулар көрсетілетін қызметтерді сатып алу тендер бойынша таңдалатын бөгде Мамандандырылған ұйымдарға тапсырылады, бұл ретте тендерге қатысушылардан сарқынды суларды ағызуға немесе оларды кәдеге жаратуға қолданыстағы экологиялық рұқсаттардың бар-жоғына тексеру жүргізіледі. 2025 жылға "Матен Петролеум" АҚ Қара Арна кен орнынан бұрғылау және шаруашылық-тұрмыстық сарқынды суларды келесі компаниялармен әкетуге шарттар жасасты: Серікқали ЖК кейіннен "Әділтранссервис"ЖШС - ні беру арқылы кен орнынан шаруашылық-тұрмыстық сарқынды суларды тасымалдайды.	
4	**Танкибаева Гульмира аудандық қоғамдық кеңісінен:** Ұңғымаларды салу кезінде, генераторда және арнайы техникада жағу қарастырылғанба, газды пайда асырасыздарма? Факел барма, болса рұқсат алынғанба?	**«Оптимум» Жобалау институты» ЖШС жүргізуші маман Бисенгалиева Алмагуль:** Бірінші ұсынылған нұсқа бойынша Ұңғымаларды бұрғылау қарастырылмаған. Кең орын игеру кезін де. Факел жағу қарастырылмаған, өндірілген ілеспе газ арнайы пештеге жағылады болашақта ұңғымаларды салу бойынша жобалар және эмиссиялар нормативтерінің жобасы әзірленетін болады. Олар шығарындылардың нақты көлемін және қоршаған орта компоненттерін қорғау шаралары сипатталады	Сұраққа жауап берілді
5	**Танкибаева Гульмира аудандық қоғамдық кеңісінен:** кен орнындағы қоршаған ортаның жай-күйіне мониторинг жүргізіліп жатыр ма және рұқсат етілген нормалардан асып кету жағдайлары болды ма?	**«Оптимум» Жобалау институты» ЖШС жүргізуші маман Бисенгалиева Алмагуль:** Шығыс Кокарна кен орны үшін өндірістік экологиялық мониторингті "Ecology Business Consulting" ЖШС "Эколайн" аккредиттелген зертханасының базасында жүргізеді. Ауаны, топырақты, суды және радиациялық фонды өлшеу аяқталғаннан кейін сынақ хаттамасы жасалады және тоқсан сайын экология	Сұраққа жауап берілді

		департаментіне есеп тапсырылады. шекті рұқсат етілген концентрация нормаларынан асып кету анықталған жоқ.	
6	**Танкибаева Гульмира аудандық қоғамдық кеңісінен:** радиация жагдайы калай? радиацияның алдын алу шаралары қандай?	**«Оптимум» Жобалау институты» ЖШС жүргізуші маман Бисенгалиева Алмагуль:** Радиациялық фонды бақылауды" Компания Эколайн " ЖШС мамандары дозиметр-радиометрмен жылына 1 рет жүргізеді. Өлшеулер датчиктің зерттелетін бетінен 0,5 м деңгейінде болған кезде жүзеге асырылады. Бекітілген нүктеде радиациялық фонды өлшеу ұзақтығы кемінде 30 секунд болды. Зерттеу нәтижелері көрсеткендей, гамма-сәулелену дозасының қуаты рұқсат етілген шектерде.	Сұраққа жауап берілді
7	**Танкибаева Гульмира аудандық қоғамдық кеңісінен:** Жобада 2025-2052 жылдардағы даму жылдары көрсетілген. Сіз кен орнын 2052 жылға дейін пайдаланасыз ба? қанша ұңғыма жұмыс істейді? кен орнының қызметкерлері барлығы қанша?	**Матен Петролеум» АҚ Садибеков Асхат бас дир. орынбасары:** Әзірлеу жобасы бойынша көрсеткіштер берілді. Ұңғымалар қоры барлығы 27 ұңғыма. Қазір кен орнында 12 адам жұмыс істейді, оның ішінде 6-ы Жылыой ауданының тұрғындары. Жақын арада жаңа қызметкерлерді алу жоспарда жоқ.	Сұраққа жауап берілді
8	**Танкибаева Гульмира аудандық қоғамдық кеңісінен:** Жұмыссыздық пен қамтамасыз етесіздер ма ?	**Матен Петролеум» АҚ Садибеков Асхат бас дир. орынбасары:** Біздерге қазіргі таңда бос жұмыс орны жоқ, алдағы уақытта жумыс орны босаған жағдайда міндетті түрде жергілікті халық арасынан жұмысшылар алынады.	қоғамдық тыңдау тақырыбына қатысы жоқ
9	**Танкибаева Гульмира аудандық қоғамдық кеңісінен:** Жыл сайын инвистицианың 1 пайыз әлеуметтік дамуына бөлінетін қаржыны Жылыой ауданда бөлінуі қарастырылады ма?	**Матен Петролеум» АҚ Садибеков Асхат бас дир. орынбасары:** Қазір гі таң да Жылыой аудан әкіммен бірлесіп ж\е мекеме басшысымен осы жоба бойынша талқылау жұмыстар жұргізіліп жатыр.	қоғамдық тыңдау тақырыбына қатысы жоқ
10	**Шанен Гулжан ауыл тұрғыны:** Қосашыл ауылында техникалык су кубыры тозуына байланысты жаңа заманауи материал мен жаңарттып беруіңізді сұраймыз	**Матен Петролеум» АҚ Садибеков Асхат бас дир. орынбасары:** Алдағы уақытта жоспарланған әлеуметтік жобалардың қатарына қосуға қарастырамыз.	қоғамдық тыңдау тақырыбына қатысы жоқ
11	**Байжумиев Аманғали ауыл тұрғыны:** Қосшағыл ауылының ішіндегі әр жердегі қоқыстар ды тазалауға арнайы техникалармен көмектесе аласыз дар ма?	**Матен Петролеум» АҚ Садибеков Асхат бас дир. орынбасары:** Қазіргі таңда мекемеде арнайы қоқыс тазалау ға арнайы техникалар жоқ біракта бұл ұсынысты басшыларға жеткіземіз.	қоғамдық тыңдау тақырыбына қатысы жоқ

12	**Танкибаева Гульмира аудандық қоғамдық кеңісінен:** Жылыой ауданында 1946 жылдан бері келе жатқан ескі үйлер әлі де бар. Сол үйлердің бірінде тұрған зейнеткер Димесенов Ж.-ның үйі құлап қалған болатын. Қазіргі таңда ол кісі вокзал маңында жалдамалы пәтерде тұрып жатыр. Осы азаматқа жаңа үй алып беру мәселесі қарастырыла ма?	**Матен Петролеум» АҚ Садибеков Асхат бас дир. орынбасары:** Өкінішке қарай, жеке тұлғаға тікелей көмек көрсету біздің құзыретімізге кірмейді.	қоғамдық тыңдау тақырыбына қатысы жоқ
13	**Арыстанов Нүркен аудандық қоғамдық кеңісінен:** Жұмыссыздық мәселесі. Жаңа жұмысшылар қабылдайсыздар ма?	**Матен Петролеум» АҚ Садибеков Асхат бас дир. орынбасары:** Жобада жаңа ұңғымалар бұрғылау жоспарланбаған. Қазіргі уақытта бұрыннан бар ұңғымалармен ғана жұмыс жүргізілуде және сол жұмысшылар құрамы сақталып, жұмыстар жалғасады. Кәсіпорын өндірістің соңғы сатысында тұр. Егер мұнай көлемі артпаса, өндіріс көлемін ұлғайту да мүмкін емес. Осыған байланысты жаңа жұмысшыларды қабылдау қарастырылмаған.	қоғамдық тыңдау тақырыбына қатысы жоқ
14	**Шанен Гулжан ауыл тұрғыны:** ТШО-ның демеушілігімен салынған балалар ойын алаңының айналасында 1935 жылдары егілген ескі талдар бар. Қазіргі уақытта бұл ағаштар қурап, құлау қаупі бар жағдайға жеткен. Осыған байланысты, аталған аумақты көгалдандыру және қауіпсіздікті сақтау мақсатында 100 түп жаңа тал егіп беру мүмкіндігі қарастырыла ма?	**Матен Петролеум» АҚ Садибеков Асхат бас дир. орынбасары:** Сұрағыңыз мекеме басшылығына жеткізіледі.	қоғамдық тыңдау тақырыбына қатысы жоқ

Қосымша 1

Приложение 3.1.
к Правилам проведения
общественных слушаний

Форма письма-запроса от инициатора общественных слушаний на проведение общественных слушаний в местные исполнительные органы административно-территориальных единиц (района, города)

исходящий номер: 25380823001, Дата: 02/07/2025

(регистрационные данные письма, исходящий номер, дата)

Информируем Вас о: Проведение оценки воздействия на окружающую среду (в том числе сопровождаемой оценкой трансграничных воздействий)

(наименование в соответствии с пунктом 12 настоящих Правил)

Будет осуществляться на следующей территории: Атырауская область, Жылыойский район, Косчагилский с.о., с.Косчагил

(территория воздействия, географические координаты участка)

Предоставляем перечень административно-территориальных единиц, на территорию которых может быть оказано воздействие, и на территории которых будут проведены общественные слушания: Активная ссылка на онлайн подключение: https://us06web.zoom.us/j/2963786453?pwd=HEa4zsgJ0mpmKuNKCTzwTObgj2alJL.1&omn=85492496556 Идентификатор конференции: 296 378 6453 Код доступа: j25Yc0

Предмет общественных слушаний: Отчет о возможных воздействиях на окружающую среду к «Дополнению к проекту разработки месторождения Кокарна Восточная» по состоянию на 01.01.2025г.

(тема, название общественных слушаний, предмет общественных слушаний в обязательном случае должен содержать точное наименование, место осуществления, срок намечаемой деятельности и наименование инициатора намечаемой деятельности)

Просим согласовать нижеуказанные условия проведения общественных слушаний: Атырауская область, Жылыойский район, Косчагилский с.о., с.Косчагил участок 1, улица Толтыр 77а, тойхана «Сулеймен», 26/08/2025 15:00

(место, дата и время начала проведения общественных слушаний)

Место проведения общественных слушаний в населенном (-ых) пункте (-ах) обосновано их ближайшим расположением к территории намечаемой деятельности (28 км).

Объявление о проведении общественных слушаний на казахском и русском языках будет распространено следующими способами:
Кең Жылыой; телеканал Атырау

(наименование газеты, теле- и радиоканала, где будет размещено объявление)

Доска объявления акимата с. Косшағыл

(расположение мест, специально предназначенных для размещения печатных объявлений (доски объявлений))

Просим также подтвердить наличие технической возможности организации видеоконференцсвязи в ходе проведения общественных слушаний.

В соответствии с Экологическим кодексом Республики Казахстан и Правилами проведения общественных слушаний, общественные слушания проводятся под председательством представителя местного исполнительного органа соответствующей административно-территориальной единицы (района, города). Местный исполнительный орган обеспечивает видео- и аудиозапись открытого собрания общественных слушаний. Электронный носитель с видео- и аудиозаписью всего хода открытого собрания общественных слушаний с начала регистрации до закрытия общественных слушаний и подведением итогов слушаний, подлежит приобщению (публикации) к протоколу общественных слушаний.

В соответствии с требованиями законодательства просим обеспечить регистрацию участников общественных слушаний и видео- и аудиозапись общественных слушаний.»

Акционерное общество ""Матен Петролеум"" (БИН: 100940002277), +7(701)-522-09-30, g.esenkulova@matenpetroleum.kz,

Составитель отчета о возможных воздействиях : ТОО "Проектный институт OPTIMUM"

Приложение 3.
к Правилам проведения
общественных слушаний

Форма письма-ответа инициатору общественных слушаний от местных исполнительных органов административно-территориальных единиц (района, города) на проведение общественных слушаний

исходящий номер: 25380823001, Дата: 10/07/2025

(регистрационные данные письма, исходящий номер, дата)

«В ответ на Ваше письмо (исх. №25380823001, от 02/07/2025 (дата)) о согласовании предлагаемых Вами условий проведения общественных слушаний, сообщаем следующее:
«Согласовываем проведение общественных слушаний по предмету Отчет о возможных воздействиях на окружающую среду к «Дополнению к проекту разработки месторождения Кокарна Восточная» по состоянию на 01.01.2025г., в предлагаемую Вами 26/08/2025 15:00, Атырауская область, Жылыойский район, Косчагилский с.о., с.Косчагил участок 1, улица Толтыр 77а, тойхана «Сулеймен»(дату, место, время начала проведения общественных слушаний)»

(к причинам несогласования относятся: место проведения не относится к территории административно-территориальных единиц, на которую может быть оказано воздействие в результате осуществления намечаемой деятельности; дата и время проведения выпадает на выходные и/или праздничные дни, нерабочее время. "Поддерживаем, предложенные Вами способы распространения объявления о проведении общественных слушаний". или "Предлагаем дополнить (заменить) следующими способами, для более эффективного информирования общественности").

«Подтверждаем наличие технической возможности организации видеоконференцсвязи в ходе проведения общественных слушаний».
«Перечень заинтересованных государственных органов: 1. 2.»
Акционерное общество '"Матен Петролеум"' (БИН: 100940002277), +7(701)-522-09-30, g.esenkulova@matenpetroleum.kz,

Составитель отчета о возможных воздействиях: ТОО "Проектный институт OPTIMUM"

(фамилия, имя и отчество (при наличии), должность, наименование организации представителем которой является, подпись, контактные данные инициатора общественных слушаний).

Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың тіркеу парағы/ Регистрационный лист участников общественных слушаний

№ п/п	Қатысушыныңаты-жөні / ФИО (при его наличии) участника	Қатысушысанаты (мүдделі жұртшылықтың, жұртшылықтың өкілі, мемлекеттік органның, бастамашының)/ Категория участника (представитель заинтересованной общественности, общественности, государственного органа, Инициатора)	Байланыс телефоннөмірі/ Контактный номер телефона	Қатысу форматы(жеке немесе конференц-байланыс арқылы)/ Формат участия (очно или посредством конференцсвязи)	Қолы(ашық жиналыста қатысқан жағдайда)/ Подпись (в случае участия на открытом собрании)
1	Тайжибаева Гульмира Идрисқызы	Ауданның Қожалығы	87028143604	жеке	
2	Кезхан Түлеухан Махсұтұлы	Қосшағыл [illegible]			
3	Карамурзиев Г.		87781181622	жеке	
4	Садибеков Асхат	АО «Матен Петролеум»	87713421962		
5	Наугаев Ильяс	Қосшағыл	87785861427	жеке	
6	Елемесов Қыдырәлі	Қосшағыл	87020323170	жеке	
7	Рахметова Л. Ж.	Атырау тұрғыны		онлайн	
8	Махисов Кали	Қосшағыл	87784709063		
9	Нурмсапаева Н.	ТОО «[illegible]»	87478410946	жеке	
10	Батырбайқызы Г.	Құлсары	87051069081	жеке	
11	Арыстанова Н.	Қосқұдық	87021019762	жеке	
12	Есенгалиев Т	Құлсары	87757093860	жеке	
13	Толегенов М	Құлсары	+7 701488 1717	жеке	
14	Сулейменова (Газхар) Гульдана	ТОО «[illegible]»		онлайн	
15	Есимкулова Гаухар	АО «Матен»		онлайн	
16	Асубатова Карлыгаш	ТОО «[illegible]»		онлайн	
17	Бисенгалиева Шынаргуль	ТОО «[illegible]»		онлайн	
18	Сизиков Всеволод	ТОО «[illegible]»		онлайн	
19	Карамиев Эдуард	Қосшағыл	8778 905 20 80	жеке	
20	Амангалиев К.	АО «Матен»		жеке	

21. Хасанова А.Д. — УПР — онлайн.
22. Ахметова Индира — Руковод. отдела ЖКО, рез. — онлайн.

Қосымша 3

№28 (8180)
17 шілде
БЕЙСЕНБІ,
2025 жыл

Жылыой аудандық қоғамдық-саяси газеті

Кең Жылой

Газет 1933 жылы 4 қазаннан шыға бастады

www.facebook.com/kenzhyloi
ken_jyloi_gazeti

* Жарқын жоба

ТҮП ТЕРЕҢДЕТУ – өзектің өзекті мәселесі

Былтыр көктемгі алапат су тасқыны кезінде Құрсай өзегін толтырған Жемнің ер суы Құлсары қаласына қатты қауіп төндіргені елдің әлі есінде. Арнаның таяздығы өз алдына, ішін басқан қалың ну қамыс, түрлі қоқыс қалдықтары, бәрі-бәрі жиылып өзеннен арындай аққан тасқынды бөгеп Қамыскөлге жеткізбей қойды. Соның кесірінен арнасына сыймай лық толған су қаланың орталық көшелерін басты.

Міне, өткеннен ащы сабақ алған билік басындағы азаматтар қала халқының талабын орындап, Жем мен Құрсайдың түбін тереңдетуге кіріскен еді. Биылғы жаздан бастап бұл жұмыстар қала ішіндегі өзекте де жалғасын тауып, күні бүгін арна ішінде қарқынды жұмыстар жүзеге асып жатыр. Нақтырақ айтқанда, жалпы атқарылуы тиіс ұзындығы 8,8 шақырымды құрайтын жұмыстың қазіргі таңда 1,8 шақырымы тереңдетіліп үлгерген. Жоба жыл соңына дейін толық аяқталады деп жоспарлануда.

Жобаны облыстық Құрылыс басқармасының тапсырысымен «Сап-Ин-Вест» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі жүзеге асыруда. Айта кетейік, бұл жұмыс өткен жылы қолға алынған Ұлы Жем өзенін тереңдету жобасының жалғасы болып табылады. Бұл жөнінде аудан әкімінің орынбасары Гүлнафис Айшуақова:

- Бұл жұмыстар 2025 жылдың 1 шілдесінде басталды. Құрсай өзегінің 8,8 шақырымға созылған аумағы 300 метрге дейін тереңдетіледі. Қазіргі таңда 22-ге жуық арнайы техника үздіксіз жұмыс жасап жатыр. Жобаны уақытылы аяқтау мақсатында күндізгі және түнгі мезгілде де жұмысшылар еңбек етуде. Жалпы, жобаның ұзақтығы 4 айдан 6 айға дейін созылады деп күтілуде. Қазіргі таңда үшінші учаскеде тереңдету жұмыстары қолға алынған,-деді өз сөзінде.

Еске сала кетейік, биыл тасқын судың алдын алу және түп тереңдету жұмыстарын жүзеге асыру мақсатында Құрсай өзегіне су жіберілмеді. Соның салдарынан өзек лай мен қамысқа толып қалғаны рас. Бірақ келер жылғы көктемде Құрсайдың Бақашы шлюзі ашылып, Қамысколдің су қоры толықтырылмақ. Сонымен қатар көл жағалауын нығайту жұмыстары да жоспарға енгізілді.

Жалпы қала халқы өзектің экожүйесін бұзбай түп тереңдету жұмыстарының жүйелі жүргізілгенін қолдайды. Өйткені ол түпкі мәселені толық шешер деген ойда.

Д.ІЗБАСАРҚЫЗЫ

* Ел ертеңі

Жақында мұхиттың арғы жағындағы Америка елінен киелі мекен – Кең Жылыойға сүйінші хабар жетті. Құлсары қаласындағы №16 Д.Жазықбаев атындағы орта мектептің 6-сынып оқушысы Ислам Бисеналиев халықаралық математика олимпиадасында жоғары нәтиже көрсетіп, Қазақ елінің мерейін үстем етті. Әрине, бұл жеңісті жетістікке ол оңайлықпен жеткен жоқ.

Американы бағындырған жылыойлық жеткіншек

Ол биылғы маусым айының 29-30-ы күндері Болгарияның Несебр қаласындағы "Шекарасыз математика" халықаралық олимпиадасында жүлделі III орынды иеленген еді. Енді, міне, шілденің 9-ы мен 10-ы күндері АҚШ-тың Хьюстон қаласындағы әйгілі Райс университетінде өткен «Olympiad USA» халықаралық математика олимпиадасында Ислам I орын жеңіп алып, алтын алқа мен бағалы сыйлықтарды қанжығасына байлады. Бұл жас дарын иесінің жылдар бойына тынымсыз ізденісі мен табандылығының жемісі.

Бұл жеңістің қыр-сырын, жас жеткіншектің қуанышын өз аузынан білу мақсатында Исламмен арнайы хабарласқан едік:

– *Отбасында бес баламыз. Менің Икрам деген сыңарым бар. Ол екеуміз каратэ үйірмесіне қатысып, республикалық жарыстардан жүлде алып жүрміз. Ал мектепте оқу озатымыз. Биыл Назарбаев интеллектуалдық мектебіне оқуға түстік. Мен 3-сыныптан бастап аудандық олимпиадаларға қатысып жүрдім. 5-сыныпта математика пәнінен дәріс беретін ұстазым Лаура Нұрланқызы олимпиадаға арнайы дайындай бастады. Сол жылы ауданнан 1-орын иеленіп, облысқа жолдама алдым. Ал 6-сыныптан бастап "Білімгениет" оқу орталығына қосымша дайындыққа бардым. Онда Сағиева Мадина апай халықаралық олимпиадаларға дайындап, іріктеу кезеңінен өттім. Осылайша мені финалға шақырды. Математикаға деген қызығушылығым, ата-анамның маған артқан сенімі және Мадина апаймен бірге жүргізген әзірлігіміз осы жеңіске жетуіме басты себеп болды. Нәтижесінде осы жазда қос бірдей халықаралық олимпиадаға қатыстым. Екеуінің де есептері бір-біріне ұқсамайды, әртүрлі бағытта берілді. Болгариядағы олимпиаданың есептері қиындау көрінді. Себебі онда өткен "Шекарасыз математика" олимпиадасында геометриялық есептер кездесті. Ал біз 6-сыныпта геометрияны әлі өтпеген едік. Сол себепті III орын алып қалдым. Ал Америкадағы есептер біздің мектеп бағдарламасына жақын келді*,-дейді ол ағынан жарыла.

«Болашақта кім болғың келеді, қандай арман-мақсаттарың бар?» деген сауалымызға: «Әкем секілді инженер боламын. Сонымен қатар әлемде математикадан әлі де шешімі табылмаған 7 үлкен есеп бар. Болашақта сол есептердің шешімін тапсам деп армандаймын. Бұл – менің ең басты үлкен арманым» деді болашақ жылыойлық математик. Ислам Бисеналиевтің ата-анасының сөзінше баласының дарыны мектеп жасына дейін байқалған. «Исламның математикаға бейімділігін 3 жасында байқадық. Ол мектепке дейін-ақ көбейту кестесін өз бетінше жаттап алып, есептер шығаруға қызығушылық таныта бастады» дейді.

Әрине, Исламның бұл жеңісі – тек өзі мен мектебі, Жылыой жұрты үшін ғана емес, күллі Қазақ елі үшін үлкен мақтаныш. Біз «ғылымның атасын» меңгерген балғын дарынды, ата-анасы мен ұстаздарын жеңісті жетістігімен құттықтап, алға қарай да Исламның биік белестерден көріне беруіне тілектеспіз.

Әйгерім ҒАЛЫМЖАН,
ҚазҰУ студенті

* Саяси науқан

Жылыой ауданы Қара Арна ауылдық округінің сайланған әкімін тіркеу туралы хабар

«Қазақстан Республикасындағы сайлау туралы» Қазақстан Республикасының Конституциялық заңының 45-бабына, 113-11-бабының 1-тармағына сәйкес Жылыой аудандық аумақтық сайлау комиссиясы Жылыой ауданы, Қара Арна ауылдық округі әкімін тіркегендігі туралы хабарлайды:

Қара Арна ауылдық округінің әкімі болып Сағинов Ербол Нуртаевич, 1983 жылы туған, «Жылыой ауданы әкімінің аппараты» мемлекеттік мекемесінің бас инспекторы, Атырау облысы, Жылыой ауданы, Құлсары қаласының тұрғыны тіркелді.

Жылыой аудандық аумақтық сайлау комиссиясы

Округте – жаңа әкім

Қара Арна ауылдық округінде өткен ауыл әкімінің сайлауы нәтижесінде «Amanat» партиясының аудандық филиалынан ұсынылған Ербол Сағынов басым дауыспен жеңіске жетті. Ол саяси науқанда 701 ауыл тұрғынының сеніміне ие болды.

Иә, шалғай ауыл халқы өздерінің болашақ әкімін тікелей сайлау арқылы таңдап, өз өңірінің қоғамдық-саяси дамуына белсенді араласатынын өткен жексенбіде тағы бір дәлелдеді. Оның үстіне осы топырақта өсіп жетілген, тұрғылықты жерін жақсы білетін азаматтың үміткерлер арасынан табылуы да бір қуантып қойғаны рас. Көптің тілегі қабыл. Қара Арна ауылдық округінің әкімі болып 1983 жылы Жылыой ауданында дүниеге келген Ербол Нұртайұлы тағайындалды. Оны өткен сейсенбі күні аудан әкімі Жұмабек Қаражанов арнайы келіп, ауыл әкімі аппараты ұжымына және шокпартоғайлықтарға ресми түрде таныстырып, жаңа қызметіне сәттілік тіледі.

Жаңа әкім еңбек жолын 2010 жылы аудандық салық басқармасында бас маман, кейін бөлім басшысы қызметінен бастаған. 2018–2022 жылдары «ТасАвтоСервис» ЖШС-де түрлі қызметтер атқарып, кейін 2022–2024 жылдары аудандық жер қатынастары, сәулет және қала құрылысы бөлімінде бас маман, бөлім басшысы қызметінде болып, ауданның инфрақұрылымдық дамуына сүбелі үлес қосты. Ал 2024 жылдың қаңтар айынан бастап аудан әкімінің бас инспекторы болып жұмыс жасады.

Қара Арна – аудан аумағындағы жақсы дамып келе жатқан ауылдардың бірі. Мұндағы негізгі мәселелер ауыл басшылығының тынымсыз еңбегімен шешілетіні рас. Сондықтан Ербол Нұртайұлының осы бағытта маңызды міндеттерді жүзеге асырып, халықтың әл-ауқатын арттырып, жұртшылықпен ашық пікірлесіп, тұрғындардың ұсыныс-тілектерін тыңдап, әр бастамада халықтың мүддесін басты орынға қоя білетініне сенім білдірді аудан басшысы.

Д.ДЕРБІС

Бүгінгі санда:

Сібір жарасы

4-БЕТ

Графика өнерінің хас шебері еді

8-БЕТ

№28 (8180)
17 шілде,
2025 жыл

* Жоба

Әйел ұстаздарға арналған тегін курстар басталады

Атырау облысында алғаш рет әйел мұғалімдер мен педагогикалық мамандық иелеріне арналған тегін STEM HANYM курстарына тіркелу басталды. Жоба заманауи білім мен дағдыларды игеруге, кәсіби біліктілікті арттыруға және жаңа мүмкіндіктерге жол ашуға бағытталған.

Жоба «Самұрық-Қазына» АҚ компаниялар тобы атынан «Samruk-Kazyna Trust» корпоративтік қоры мен «ExxonMobil» компаниясының қаржылай қолдауымен, USTEM Foundation қоғамдық қорымен жүзеге асырылады.

Курс онлайн және офлайн форматта өтеді.

Онлайн бөлігінде қатысушылар ғылым, технология, инженерия және математика (STEM) бағыттарымен танысады. Офлайн хакатон-сабақтар Құрманғазы, Махамбет, Мақат, Жылыой аудандарында және Атырау қаласында ұйымдастырылады. Жобаға қатысқан ең үздік 100 әйел сертификатталған STEM-тренер атанып, біліктіліктерін арттыру, жаңа оқыту әдістерін меңгеру және оларды тәжірибеде қолдану, балаларға STEM бағытында білім беру мүмкіндігіне ие болады.

Жобаға келесі санаттағы әйелдер қатыса алады:

* Жаратылыстану-математикалық немесе гуманитарлық пән мұғалімдері
* Балабақша тәрбиешілері
* Колледж және ЖОО педагогикалық факультеттерінің студенттері (3–4 курс)
* Педагогикалық білімі бар, бірақ мамандығы бойынша жұмыс істемейтін әйелдер
* Мүмкіндігі шектеулі әйелдер мен ерекше баласы бар аналар

Жобаның ең үздік екі командасы менторлық қолдау алып, Орталық Азиядағы STEM чемпионатының финалына қатысады.

STEM - әлемде ең жылдам дамып келе жатқан және жоғары ақы төленетін мамандықтар қатарына кіреді. Бұл бағдарлама қатысушыларға кәсіби көкжиегін кеңейтуге ғана емес, сонымен бірге қоғамда техникалық саланың дамуына үлес қосатын жаңа буынды тәрбиелеуге мүмкіндік береді.

Қатысуға өтінімдер 10 тамызға дейін www.stemhanym.kz сайты арқылы қабылданады.

* Қаперге!

Сарыптан сақтанған сау жүреді

Сарып - жануардан адамға жұғатын аса қауіпті жұқпалы ауру. Дерттің көзі - бруцеллезбен ауыратын жануарлар: қой, ешкі, ірі қара мал, шошқа, ит, кейбір жағдайда бұғы, түйе, жылқы болып табылады.

Сарыппен (бруцеллез) ауырған мал аурудың барлық кезеңінде сыртқы ортаға нәжіспен, зәрмен, төл жанындағы су арқылы көп мөлшерде микроб бөледі. Сөйтіп, мал тұрағын, су арналарын, жайлауды ластап, бруцеллездің ауылшаруашылық малы арасында таралуына және адамға жұқтыруына әкеп соқтырады. Сондықтан барлық ауылшаруашылық малына тән бруцеллездің негізгі белгілері: түсік тастау, өлі төлдеу.

Бруцелла вирусы суда екі ай, етте үш ай, тұздалған етте 30 күн, жүнде төрт ай, шикі сүтте 40 күн, брынза, сүзбе, қаймақта екі ай сақталады. Бруцеллалар 60 градусқа қыздырғанда 30 минутта, қайнатқанда бірнеше минутта өледі. Дезинфекциялайтын заттармен, оның ішінде 2% карбол қышқылы, 0,2-1% хлор ізбесі, хлорамин ерітінділерімен өңдегенде бірнеше минутта жойылады.

Бруцеллез ауруын келесі жағдайда жұқтыру қаупі бар:

•адам мал сойғанда қан арқылы, (кесіп алған немесе зақымдалған терімен), өлі төлден, түсік тастаған материалдар, төл жанындағы су, зақымдалған жүн арқылы;

•ауру немесе белгісіз малдың (ауру болуы мүмкін) сүтін, сүт тағамдарын ішкенде немесе жегенде;

•ауру малдың ластанған нәжіс, тағы басқа бөліндірілерімен шаң-тозаң арқылы;

•ауру немесе белгісіз малдың етінен қанды кәуәп жегенде, тартылған еттен;

•ауру немесе белгісіз малдың жүнін сыпырғанда, өңдегенде, қырыққанда, түбітін түткенде, тоқығанда;

•науқас анасы арқылы балаға жатырмен немесе сүтін емгенде жұғады.

Жұқтырғаннан кейін аурудың алғашқы белгілері пайда болғанға дейінгі уақыт 1-4 апта, кейде 2-3 айға созылуы мүмкін.

Адамдарда бруцеллез ауруы жедел түрде басталып, дене қызуының жоғарылауы 38 градусқа жетеді. Сонымен қатар бас ауруы, әлсіздік, тітіркену, бұлшық еттердің, аяқ буындарының, бел тұсының ауырсынуы, түнде тершеңдік, ұйқысыздық, тәбетінің нашарлауына әкеп соқтырады. Әйел адамда бруцеллез ауруының белгісі жиі түсік тастауымен сипатталады. Сондықтан науқас дәрігерге неғұрлым ерте қаралса, ем қабылдау да соғұрлым нәтижелі болады.

Жеке басты және жанұя мүшелерін бруцеллезден сақтап қалу үшін төмендегі негізгі алдын алу шараларын білу қажет:

• Малды жайлаған, сойған кезде, мал өнімдерінің шикізаты кәсіпорнының жұмысшылары арнайы киімдер (халат, резинадан жасалған алжапқыш, резина етік, қолғап киіп, (үй жағдайында ондай заттар болмаса, қолды тоң маймен майлап) жұмыс істеуі қажет. Бұл ретте арнайы киімді үйге кіргізуге болмайды, ластанғанда бөлек жуу керек.

• Жұмыстан соң қолды ыстық сумен сабындап жуу керек.

• Мал тұрағында, ет, сүт павильондарында темекі тартуға, тамақ ішуге болмайды.

• Ауру малдың тексерілмеген мал сүтін, шикі сүтті ішуге, кез келген жерден сүт, сүт тағамдарын сатып алуға болмайды;

• Белгісіз малдың етін, ет тағамдарын ветеринарлық құжатсыз сатып алуға, тағам пісіргенде шикі еттің дәмін көруге болмайды;

• Балаларға ауру малды жайлауға болмайды, жүкті, бала еміземіп жүрген аналарды мал союға қатыстырмау керек;

• Ауру мал тұрған жерді міндетті түрде дезинфекциялау, тазалаған кезде еденді сумен ылғалдау керек.

• Ауру малды үш күннің ішінде сойып тапсыру, үй жағдайында союға тыйым салынады;

•Ет шикізаты кәсіпорнының жұмысшылары, ет шабушылар жылына бір рет бруцеллезге тексеріліп отыруы қажет;

•Ауру мал анықталған жанұя, әсіресе балалар міндетті түрде емдік-профилактикалық мекемеден медициналық тексеруден өтіп, бруцеллезге қарсы ем қабылдауы қажет;

• Ұсақ малды жылына бір рет, ірі қара малды екі рет бруцеллезге қарсы тексерту керек;

•Ауру мал анықталған кезде ветеринарлық мамандарға ауру немесе мал өлімі туралы хабар берілуі қажет.

Қазақта «Сақтансаң — сақтармын» деген даналы сөз бар. Ендеше, сарыптан сақтанып, сау жүрейік, ағайын!

Талғат ХАБИБУЛЛИН,
аудандық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау басқармасының басшысы

Мұң жайлады көкіректі, өзекті,
Жасқа кеміп, бір жыл қалай тез өтті?!
Аңсағанда өзіңізді, әкежан,
Жан жүректен сағыныштың сазы өтті.
Жан әкешім, мейірімге бай едің,
Жарық берер түнімізде ай едің.
Алға қарай жетелейтін баласын,
Үлгі болар әкелерге сай едің...
Мәңгі есте жарқын жүзің, дидарың,
Есімізде күлімсіреп тұрғаның.
Асыл әке, жәннатта болсын жаныңыз,
Құдай қолдап, жолдас болсын иманың!

Ардақты әке, немере-шөбере, жиендерінің сүйікті атасы

НҰРҒАЗЫҰЛЫ
ӨТЕСІННІҢ (ӨТЕШ)

өмірден өткеніне жыл толуына орай өз шаңырағында 19 шілде күні сағат 18.00-де қонақасы және 20 шілде күні сағат 10:00-де жылдық асы берілетінін хабарлаймыз.

Шақырушы: балалары

Асқар тау әкеміз

ШЫНБАТЫР ӘБІЛҰЛЫ

тірі болса 70 жасқа келер еді. Әкемізді сағынышпен еске ала отырып, төмендегі өлең шумақтарын арнаймыз.

Сыпайыдан дүние көріп атамыз,
Айша анамен отау құрды қарт аназ.
Екеуінен Шынбатырдай ұл туып,
Осылайша өрбіген еді аталы із.
Бүгіндері сыймай жалпақ жалғанға,
Әкеміз де айналды үлкен арманға.
Жетпіс жасқа толар еді, әттең-ай,
Қорғанымыз арамызда қалғанда.
Көргенде ғой жалғыз ұлдың ермегін,
Ат ұстардың он үш жасқа келгенін.
Жалғызсырап артыңызда анам жүр,
Жиендердің қызығын да көрмедің.
Ардақ тұтып ақылыңды, сөзіңді,
Сағындық қой құшағыңды, жүзіңді.
Әке, сенсіз бес жылымыз өтіпті,
Сағынышпен еске аламыз өзіңді.

Еске алушылар: САРБУПИЕВТЕР әулеті

ҚОҒАМДЫҚ ТЫҢДАУЛАР ӨТКІЗУ ЖӨНІНДЕГІ ХАБАРЛАНДЫРУ

«Матен Петролеум» АҚ Шығыс Көкарна кен орнында келесі жоба бойынша ашық жиналысы түрінде қоғамдық тыңдаулар өткізетінін хабарлайды: «01.01.2025ж. жағдай бойынша Шығыс Көкарна кен орнын игеру қосымша жобасына» Қоршаған ортаға ықтимал әсерлер туралы есеп.

Тау-кен учаскесінің географиялық координаттары: 1-ші бұрыштық нүкте – 46° 12' 08», 53° 16' 48»; 2-ші бұрыштық нүкте – 46° 13' 05», 53° 15' 46»; 3-ші бұрыштық нүкте – 46° 14' 21», 53° 16' 16»; 4-ші бұрыштық нүкте – 46° 14' 39», 53° 17' 42»; 5-ші бұрыштық нүкте – 46° 13' 40», 53° 18' 41»; 6-шы бұрыштық нүкте – 46° 12' 51», 53° 18' 07».

Қоғамдық тыңдаулардың өткізілетін жері: Атырау облысы, Жылыой ауданы, Қосшағыл а.о., 1-учаскесі, Толтыр көшесі 77 а, тойхана «Сүлеймен».

Өткізілетін күні мен уақыты: 2025 жылдың 26-ы тамыз, сағат 15:00-де.

Онлайн қосылымға белсенді сілтеме:
https://us06web.zoom.us/j/2963786453?pwd=HEa4zsgJ0mpmKuNKCTzwTObgj2alJL.1&omn=85492496556

Конференция идентификаторы: 296 378 6453 Кіру коды: j25Yc0

Жоба тапсырушы: АО «Матен Петролеум», БИН 100940002277, телефон +7701 522 0930, e-mail: g.esenkulova@matenpetroleum.kz

Жобаны әзірлеуші: «Оптимум» жобалау институты» ЖШС, БИН 000740000123, телефон +77292 544 050 (177), e-mail: abissengaliyeva@opm.kz

Жобалық құжаттама пакетімен сайтта танысуға болады www.ndbecology.gov.kz., сондай-ақ Атырау облысы Табиғи ресурстар және табиғатты пайдалануды реттеу басқармасының сайтында https://www.gov.kz/memleket/entities/atyrau-tabigat/press/news/1?lang=kk

Барлық ескертулер және (немесе) ұсыныстар бірыңғай экологиялық порталда орналастырылған www.ndbecology.gov.kz.„ сондай-ақ электронды мекен-жайы бойынша: ga.arystanova@atyrau.gov.kz

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОБЩЕСТВЕННЫХ СЛУШАНИЙ

АО «Матен Петролеум» объявляет о проведении общественных слушаний в форме открытого собрания по следующим проекту, на месторождении Кокарна Восточная: «Отчет о возможных воздействиях на окружающую среду к «Дополнению к проекту разработки месторождения Кокарна Восточная» по состоянию на 01.01.2025г.

Географические координаты горного отвода: Угловая точка №1 46° 12' 08", 53° 16' 48"; Угловая точка №2 46° 13' 05", 53° 15' 46"; Угловая точка №3 46° 14' 21", 53° 16' 16"; Угловая точка №4 46° 14' 39", 53° 17' 42"; Угловая точка №5 46° 13' 40", 53° 18' 41"; Угловая точка №6 46° 12' 51", 53° 18' 07".

Место проведения общественных слушаний: Атырауская область, Жылыойский район, Косчагилский с.о., с.Косчагил участок 1, улица Толтыр 77а, тойхана «Сулеймен».

Дата и время проведения: 26 августь 2025 года в 15:00 часов.

Активная ссылка на онлайн подключение: https://us06web.zoom.us/j/2963786453?pwd=HEa4zsgJ0mpmKuNKCTzwTObgj2alJL.1&omn=85492496556

Идентификатор конференции: 296 378 6453 Код доступа: j25Yc0

Инициатор, намечаемый деятельности Заказчик проекта: АО «Матен Петролеум», БИН 100940002277, телефон +7701 522 0930, e-mail: g.esenkulova@matenpetroleum.kz

Разработчик проекта: ТОО «Проектный Институт «Оптимум», БИН 000740000123, телефон +77292 544 050 (177), e-mail: abissengaliyeva@opm.kz

С пакетом проектной документации можно ознакомиться на сайте www.ndbecology.gov.kz.,а также на сайте Управления природных ресурсов и регулирования природопользования Атырауская области: https://www.gov.kz/memleket/entities/atyrau-tabigat/press/news/1?lang=ru

Все замечания и (или) предложения размещены на едином экологическом портале www.ndbecology.gov.kz., а также по электронному адресу МИО: ga.arystanova@atyrau.gov.kz

НОТАРИУС ХАБАРЛАЙДЫ

Атырау облысы, Жылыой ауданы, Құлсары қаласы нотариаттық кеңсесінің нотариусы Құнанова Ш.Қ. (лиц.№0001214 ҚР Әділет министрлігімен 18.11.2002 ж. берілген) хабарлайды: 03.04.2025 жылы қайтыс болған аз. Боранов Қанысгали Жолмуханович атына мұралық іс ашылды. Осыған байланысты мұрагерлердің мына мекен-жайға хабарласуларын сұрайды: Атырау облысы, Жылыой ауданы, Құлсары қаласы, ПНГС, Б.Бейсенов к-сі., №2 үй, №7 кеңсе. Тел.: 8 (71237) 5 13 91.

Нотариус Атырауского нотариального округа г.Кульсары Куканова Ш.К. сообщает: открыто наследственное дело в отношении умершего гр.Самигуллина Габдулла, дата смерти 27.06.2025 года. В связи с чем просим наследников обращаться по адресу: г.Кульсары, ул. Б.Бейсенова, дом 2, кв.7. Тел.: 8 (31237) 5-13-91, 8-702 118 02 22.

Атырау облысы, Жылыой ауданы, Құлсары қаласы нотариаттық кеңсесінің нотариусы Куанышева Нагүл Қайырбекқызы (лиц.№24035474 ҚР Әділет министрлігімен 25.12.2024 ж. берілген) хабарлайды: 18 маусым 2025 жылы қайтыс болған аз. Шамшиев Марат Бисенович атына мұралық іс ашылды. Осыған байланысты мұрагерлердің мына мекен-жайға хабарласуларын сұрайды: Атырау облысы, Жылыой ауданы, Құлсары қаласы, Махамбет даңғылы, №103, 4-кабинет (бизнес центр «Askar»). Тел.: 8775 812 00 94.

Атырау облысы, Жылыой ауданы, Құлсары қаласы нотариаттық кеңсесінің нотариусы Куанышева Нагүл Қайырбекқызы (лиц.№24035474 ҚР Әділет министрлігімен 25.12.2024 ж. берілген) хабарлайды: 24 мамыр 2025 жылы қайтыс болған аз. Ковибаев Аманкол Тулепбаевичтің атына мұралық іс ашылды. Осыған байланысты мұрагерлердің мына мекен-жайға хабарласуларын сұрайды: Атырау облысы, Жылыой ауданы, Құлсары қаласы, Махамбет даңғылы, №103, 4-кабинет (бизнес центр «Askar»). Тел.: 8775 812 00 94.

Атырау облысы, Жылыой ауданы, Құлсары қаласы нотариаттық кеңсесінің нотариусы Куанышева Нагүл Қайырбекқызы (лиц.№24035474 ҚР Әділет министрлігімен 25.12.2024 ж. берілген) хабарлайды: 13 шілде 2020 жылы қайтыс болған аз. Артыгалиев Тулепбергеннің атына мұралық іс ашылды. Осыған байланысты мұрагерлердің мына мекен-жайға хабарласуларын сұрайды: Атырау облысы, Жылыой ауданы, Құлсары қаласы, Махамбет даңғылы, №103, 4-кабинет (бизнес центр «Askar»). Тел.: 8775 812 00 94.

Атырау облысы, Жылыой ауданы, Құлсары қаласы нотариаттық кеңсесінің нотариусы Куанышева Нагүл Қайырбекқызы (лиц.№24035474 ҚР Әділет министрлігімен 25.12.2024 ж. берілген) хабарлайды: 21 ақпан 2025 жылы қайтыс болған аз. Сейдғалиева Айгуль Избасаровнаның атына мұралық іс ашылды. Осыған байланысты мұрагерлердің мына мекен-жайға хабарласуларын сұрайды: Атырау облысы, Жылыой ауданы, Құлсары қаласы, Махамбет даңғылы, №103, 4-кабинет (бизнес центр «Askar»). Тел.: 8775 812 00 94.

Неміс есту аппараттары сатылады. Тел.: 8-701 101 05 91.

Лицензия №KZ60LBC00000788-28.07.2014 ж. Атырау облыстық денсаулық сақтау басқармасы.

4-ауылдан су келмеген төбе басынан, жағдайы өте жақсы, 3 бөлмелі үй (ақ тас), жаңа сарайы, гаражымен 20 млн.тг. сатылады.

Тел.: 8-7025475377, 87753880986

«ҚАЗАҚСТАН» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ТЕЛЕРАДИОКОРПОРАЦИЯСЫ» АҚ
АТЫРАУ ОБЛЫСТЫҚ ФИЛИАЛЫ
АТЫРАУСКИЙ ОБЛАСТНОЙ ФИЛИАЛ
АО «РЕСПУБЛИКАНСКАЯ ТЕЛЕРАДИОКОРПОРАЦИЯ «КАЗАХСТАН»

ATYRAÝ

№ 01-05-111
16.07.25

ЭФИРНАЯ СПРАВКА
к Д№125 от 14.07.2025г.

Настоящей справкой подтверждается, что 16 июля 2025 года в эфире телерадиоканала «ATYRAÝ» было размещение бегущей строки по заявке ТОО "ПРОЕКТНЫЙ ИНСТИТУТ "OPTIMUM" с текстом «Матен Петролеум» АҚ Шығыс Кокарна кен орнында келесі жоба бойынша ашық жиналысы түрінде қоғамдық тыңдаулар өткізетінін хабарлайды: «01.01.2025ж. жағдай бойынша Шығыс Кокарна кен орнын игеру қосымша жобасына» Қоршаған ортаға ықтимал әсерлер туралы есеп. Тау-кен учаскесінің географиялық координаттары:1-ші бұрыштық нүкте – 46° 12' 08", 53° 16' 48";2-ші бұрыштық нүкте – 46° 13' 05", 53° 15' 46";3-ші бұрыштық нүкте – 46° 14' 21", 53° 16' 16";4-ші бұрыштық нүкте – 46° 14' 39", 53° 17' 42";5-ші бұрыштық нүкте – 46° 13' 40", 53° 18' 41";6-шы бұрыштық нүкте – 46° 12' 51", 53° 18' 07". Қоғамдық тыңдаулардың өткізілетін жері: Атырау облысы, Жылыой ауданы, Қосшағыл а.о., Қосшағыл ауылы, 1 учаскесі, Толтыр көшесі 77а, тойхан «Сүлеймен». Өткізілетін күні мен уақыты: 2025 жылдың 26-ы тамыз, сағат 15:00-де. Онлайн қосылымға белсенді сілтеме: https://us06web.zoom.us/j/2963786453?pwd=HEa4zsgJ0mpmKuNKCTzwTObgj2alJL.1&omn=85492496556 Конференция идентификаторы: 296 378 6453 Кіру коды: j25Yc0 Жоба тапсырушы:АО «Матен Петролеум», БИН 100940002277, телефон +7701 522 0930, e-mail: g.esenkulova@matenpetroleum.kz Жобаны әзірлеуші: «Оптимум» жобалау институты» ЖШС (№01678Р лиц.12.07.2014ж. ҚР СР ҚОҚМ берген), БИН 000740000123, телефон +77292 544 050 (177),e-mail: abissengaliyeva@opm.kz Жобалық құжаттама пакетімен сайтта танысуға болады www.ndbecology.gov.kz., сондай-ақ Атырау облысы Табиғи ресурстар және табиғатты пайдалануды реттеу басқармасының сайтында https://www.gov.kz/memleket/entities/atyrau-tabigat/press/news/1?lang=kk Барлық ескертулер және (немесе) ұсыныстар бірыңғай экологиялық порталда орналастырылған www.ndbecology.gov.kz.,, сондай-ақ электронды мекен-жайы бойынша: ga.arystanova@atyrau.gov.kz **на казахском языке.**

АО «Матен Петролеум» объявляет о проведении общественных слушаний в форме открытого собрания по следующим проекту, на месторождении Кокарна Восточная: «Отчет о возможных воздействиях на окружающую среду к «Дополнению к проекту разработки месторождения Кокарна Восточная» по состоянию на 01.01.2025г. Географические координаты горного отвода:Угловая точка №1 46° 12' 08", 53° 16' 48"; Угловая точка №2 46° 13' 05", 53° 15' 46"; Угловая точка №3 46° 14' 21", 53° 16' 16"; Угловая точка №4 46° 14' 39", 53° 17' 42"; Угловая точка №5 46° 13' 40", 53° 18' 41"; Угловая точка №6 46° 12' 51", 53° 18' 07". Место проведения общественных слушаний:Атырауская область, Жылыойский район, Косчагилскийс.о., с.Косчагил участок 1, улица Толтыр 77а, тойхана «Сулеймен». Дата и время проведения: 26 августь 2025 года в 15:00 часов. Активная ссылка на онлайн подключение: https://us06web.zoom.us/j/2963786453?pwd=HEa4zsgJ0mpmKuNKCTzwTObgj2alJL.1&omn=85492496556 Идентификатор конференции: 296 378 6453 Код доступа: j25Yc0 Инициатор, намечаемый деятельности Заказчик проекта: АО «Матен Петролеум», БИН 100940002277, телефон +7701 522 0930,e-mail: g.esenkulova@matenpetroleum.kz Разработчик проекта: ТОО «Проектный Институт «Оптимум» (лиц№01678Р от 12.07.2014 г. Выд.МОС и ВР РК), БИН 000740000123, телефон +77292 544 050 (177),e-mail: abissengaliyeva@opm.kz С пакетом проектной документации можно ознакомиться на сайте www.ndbecology.gov.kz.,а также на сайте Управления природных ресурсов ирегулирования природопользования Атырауская области: https://www.gov.kz/memleket/entities/atyrau-tabigat/press/news/1?lang=ru Все замечания и (или) предложения размещены на едином экологическом портале www.ndbecology.gov.kz., а также по электронному адресу МИО: ga.arystanova@atyrau.gov.kz **на русском языке согласно заявке.**

890003

Директор **Т.Р.Утегулов**

Исп: Ж.Жумаханова
Тел.: 8(712 2) 956828

Қосымша 5

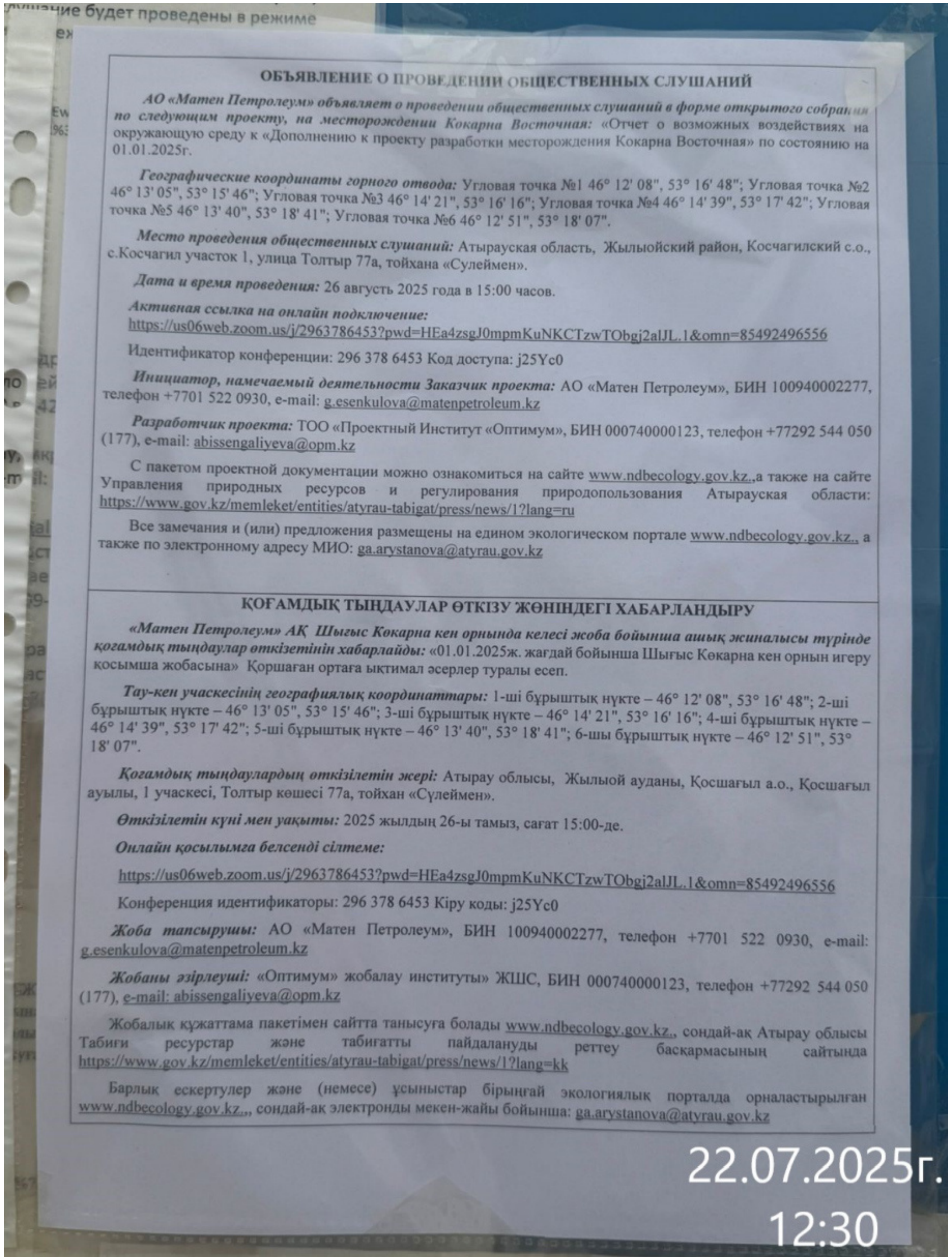

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОБЩЕСТВЕННЫХ СЛУШАНИЙ

АО «Матен Петролеум» объявляет о проведении общественных слушаний в форме открытого собрания по следующим проекту, на месторождении Кокарна Восточная: «Отчет о возможных воздействиях на окружающую среду к «Дополнению к проекту разработки месторождения Кокарна Восточная» по состоянию на 01.01.2025г.

Географические координаты горного отвода: Угловая точка №1 46° 12' 08", 53° 16' 48"; Угловая точка №2 46° 13' 05", 53° 15' 46"; Угловая точка №3 46° 14' 21", 53° 16' 16"; Угловая точка №4 46° 14' 39", 53° 17' 42"; Угловая точка №5 46° 13' 40", 53° 18' 41"; Угловая точка №6 46° 12' 51", 53° 18' 07".

Место проведения общественных слушаний: Атырауская область, Жылыойский район, Косчагилский с.о., с.Косчагил участок 1, улица Толтыр 77а, тойхана «Сулеймен».

Дата и время проведения: 26 августь 2025 года в 15:00 часов.

Активная ссылка на онлайн подключение:
https://us06web.zoom.us/j/2963786453?pwd=HEa4zsgJ0mpmKuNKCTzwTObgj2alJL.1&omn=85492496556

Идентификатор конференции: 296 378 6453 Код доступа: j25Yc0

Инициатор, намечаемый деятельности Заказчик проекта: АО «Матен Петролеум», БИН 100940002277, телефон +7701 522 0930, e-mail: g.esenkulova@matenpetroleum.kz

Разработчик проекта: ТОО «Проектный Институт «Оптимум», БИН 000740000123, телефон +77292 544 050 (177), e-mail: abissengaliyeva@opm.kz

С пакетом проектной документации можно ознакомиться на сайте www.ndbecology.gov.kz.,а также на сайте Управления природных ресурсов и регулирования природопользования Атырауская области: https://www.gov.kz/memleket/entities/atyrau-tabigat/press/news/1?lang=ru

Все замечания и (или) предложения размещены на едином экологическом портале www.ndbecology.gov.kz., а также по электронному адресу МИО: ga.arystanova@atyrau.gov.kz

ҚОҒАМДЫҚ ТЫҢДАУЛАР ӨТКІЗУ ЖӨНІНДЕГІ ХАБАРЛАНДЫРУ

«Матен Петролеум» АҚ Шығыс Көкарна кен орнында келесі жоба бойынша ашық жиналысы түрінде қоғамдық тыңдаулар өткізетінін хабарлайды: «01.01.2025ж. жағдай бойынша Шығыс Көкарна кен орнын игеру қосымша жобасына» Қоршаған ортаға ықтимал әсерлер туралы есеп.

Тау-кен учаскесінің географиялық координаттары: 1-ші бұрыштық нүкте – 46° 12' 08", 53° 16' 48"; 2-ші бұрыштық нүкте – 46° 13' 05", 53° 15' 46"; 3-ші бұрыштық нүкте – 46° 14' 21", 53° 16' 16"; 4-ші бұрыштық нүкте – 46° 14' 39", 53° 17' 42"; 5-ші бұрыштық нүкте – 46° 13' 40", 53° 18' 41"; 6-шы бұрыштық нүкте – 46° 12' 51", 53° 18' 07".

Қоғамдық тыңдаулардың өткізілетін жері: Атырау облысы, Жылыой ауданы, Қосшағыл а.о., Қосшағыл ауылы, 1 учаскесі, Толтыр көшесі 77а, тойхан «Сүлеймен».

Өткізілетін күні мен уақыты: 2025 жылдың 26-ы тамыз, сағат 15:00-де.

Онлайн қосылымға белсенді сілтеме:

https://us06web.zoom.us/j/2963786453?pwd=HEa4zsgJ0mpmKuNKCTzwTObgj2alJL.1&omn=85492496556

Конференция идентификаторы: 296 378 6453 Кіру коды: j25Yc0

Жоба тапсырушы: АО «Матен Петролеум», БИН 100940002277, телефон +7701 522 0930, e-mail: g.esenkulova@matenpetroleum.kz

Жобаны әзірлеуші: «Оптимум» жобалау институты» ЖШС, БИН 000740000123, телефон +77292 544 050 (177), e-mail: abissengaliyeva@opm.kz

Жобалық құжаттама пакетімен сайтта танысуға болады www.ndbecology.gov.kz., сондай-ақ Атырау облысы Табиғи ресурстар және табиғатты пайдалануды реттеу басқармасының сайтында https://www.gov.kz/memleket/entities/atyrau-tabigat/press/news/1?lang=kk

Барлық ескертулер және (немесе) ұсыныстар бірыңғай экологиялық порталда орналастырылған www.ndbecology.gov.kz.,, сондай-ақ электронды мекен-жайы бойынша: ga.arystanova@atyrau.gov.kz

22.07.2025г.
12:30

Қосымша 6

Ашық жиналыстар арқылы қоғамдық тыңдаулар өткізу регламенті

Қоғамдық тыңдауларға қатысушыларды тіркеудің басталу уақыты: 14-45

Келісілген уақытта қоғамдық тыңдаулардың ашылуы - 15:00.

Баяндамашылардың презентациялары.

Баяндаманың ұзақтығы 10-15 минут.

Баяндамаларды талқылау ұзақтығы әрқайсысы үшін 10-15 минутты құрайды.

Баяндамалар негізінде қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың ескертулері мен ұсыныстары тыңдалады.Баяндамашылар өз кезегінде қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың ескертулері мен ұсыныстары бойынша жауап береді.

Қоғамдық тыңдауларды қорытындылау 10 минутқа дейін.

	«01.01.2025ж. жағдай бойынша Шығыс Көкарна кен орнын игеру қосымша жобасына» Қоршаған ортаға ықтимал әсерлер туралы есеп
<u>**Слайд 2.**</u>	<u>**Жоспарланған қызметті жүзеге асырудың болжамды орнын сипаттау**</u> **Көзделіп отырған қызметті жүзеге асыру орнының сипаттамасы** Кокарна Шығыс кен орны географиялық тұрғыдан Каспий маңы ойпатының оңтүстік-шығыс бөлігінде, Оңтүстік Ембі мұнайлы ауданында орналасқан. Әкімшілік бөлініс бойынша ол Қазақстан Республикасының Атырау облысы Жылыой ауданының аумағына кіреді. Шығыс Көкарна кен орнының тау-кен алаңы 11 $км^2$ құрайды, **оған ең жақын орналасқан елді мекен – Қосшағыл ауылы.**
<u>**Слайд 3.**</u>	<u>**Қоршаған ортаның жағдайы және аумақты пайдалану**</u> **ҚОРШАҒАН ОРТАНЫҢ ЖАҒДАЙЫ ЖӘНЕ ЖЕРДІ ПАЙДАЛАНУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ** – **Рельеф пен орографиясы:** Аудан — Балтық теңізі деңгейінен 25 м-ге дейін төмен орналасқан шөлді жазық. Участкенің батыс бөлігі Каспий теңізіне қарай еңістелген, мезгіл-мезгіл су басып отырады. Шығыс бөлігі ериктермен және сор жерлермен тілімденген, биіктіктер кездеседі. Топырақ — әктасты-ракушечникті. – **Климаты:** Қатаң континенттік. Қыста –30 °C-қа дейін, жазда +45 °C-қа дейін жетеді. Жылдық жауын-шашын мөлшері шамамен 160 мм. – **Флора мен фауна:** Өсімдіктер жамылғысы кедей (боз жусан, түйе тікені), жануарлар әлемі негізінен кеміргіштермен сипатталады. – **Электрмен жабдықтау:** Атырау облыстық және аудандық электр желілері арқылы жүзеге асырылады. – **Жерді пайдалану:** Учаске жер қойнауын пайдалану санатына жатады, өзге мақсаттарда пайдаланылмайды.

<u>**Слайд 4.**</u>	<u>**Жоспарланған қызметті жүзеге асыру үшін қажетті объектілердің көрсеткіштері туралы ақпарат.**</u>
	НЕГІЗГІ ТЕХНИКАЛЫҚ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕР
	Жобаның мақсаты
	Кен орнын игеру тарихын және жер қойнауын қорғау жөніндегі заң талаптарын ескере отырып, мұнай өндірудің ұтымды әрі экономикалық жағынан тиімді жүйесін әзірлеу.
	Жобаның қысқаша мазмұны
	• Геологиялық құрылысы, мұнай, газ және судың қасиеттері, қоры сипатталған.
	• Ағымдағы жағдай мен гидродинамикалық зерттеулер талданған.
	• Екі нұсқа бойынша игеру қарастырылған. Техникалық-экономикалық есептеулер орындалған.
	• Ең тиімді және тиімділігі жоғары нұсқа таңдалған.
	Талдау нәтижесі бойынша, 1-нұсқа ең тиімді және игеру жағдайларына барынша сәйкес келеді деп ұсынылды.
	Қарастырылған игеру нұсқалары
	1-нұсқа (ұсынылатын):
	• Қабат қысымын ұстап тұру арқылы қолданыстағы игеру жүйесі сақталады.
	• Қосымша бұрғылау қарастырылмайды.
	• Ұңғымалар қоры – 33 бірлік (27 өндіруші, 6 айдаушы).
	• Игеру кезеңі – 2025–2052 жылдар.
	• Бекітілген алынатын қорларды тиімді мерзімде өндіруді қамтамасыз етеді.
	2-нұсқа:
	• Қабат қысымын ұстап тұру жүйесімен ұқсас игеру, бірақ қосымша 5 жаңа өндіруші ұңғыма бұрғылау:
	    o 2 – I нысанда
	    o 3 – II нысанда
	• Ұңғымалар қоры – 38 бірлік (30 өндіруші, 8 айдаушы).
	• Орташа тереңдігі: 2300–2700 м.
	• Бұрғылау кестесі:

<table>
<tr><td></td><td>

<li style="list-style:none">

2027 жыл – №69 ұңғыма
2028 жыл – №70, №71 ұңғымалар
2029 жыл – №67 ұңғыма
2030 жыл – №68 ұңғыма

Игеру кезеңі – 2025–2048 жылдар.

</td></tr>
<tr><td><u>5-6 Слайдтар</u></td><td>
<u>Күтілетін түрлер, сипаттамалар және қоршаған ортаға эмиссиялар саны туралы ақпарат</u>

Атмосфералық ауаға шығарылатын ластаушы заттардың күтілетін көлемі
Кен орнын игеру үдерісі атмосфераға ластаушы заттардың шығарылуымен қатар жүреді, олардың негізгі көздері мыналар:
Мұнай-газ шикізатын өндіру, жинау және дайындау кезінде:

технологиялық жабдықтардан (сепараторлар, арматура, сорғылар, ыдыстар, құбыржолдар және т.б.) жеңіл көмірсутек фракцияларының ағуы.

ҰҢҒЫМАЛАРДЫ САЛУ КЕЗІНДЕ:

Дизель отынын қозғалтқыштарда, генераторларда және арнайы техникада жағу;
Құрылыс және бұрғылау техникасынан ұйымдастырылмаған шығарындылар;
Жанар-жағармай материалдары төгілуі;
Көмекші нысандардан шығарындылар;
Жер қазу жұмыстары кезінде шаң түзілуі.

ШЫҒАРЫНДЫЛАРДЫҢ НЕГІЗГІ КӨЗДЕРІ:

Құрылыс-монтаж жұмыстары кезінде шаң шығарындылары;
Дизель отынын жағу нәтижесінде пайда болатын жану өнімдерінің шығарындылары (лебедка жетектері, ротор, бұрғылау сорғылары, дизель-генераторлар);
Жанар-жағармай материалдары жабдықтары мен сыйымдылықтарынан көмірсутектердің булануы.

ҰҢҒЫМАЛАРДЫ САЛУДЫҢ НЕГІЗГІ КЕЗЕҢДЕРІ:

дайындық және құрылыс-монтаж жұмыстары;
ұңғымаларды бұрғылау және бекіту;
ұңғымаларды сынау және игеру.

</td></tr>
<tr><td><u>Слайд 7.</u></td><td>
<u>ЛАСТАУШЫ ЗАТТАРДЫҢ НЕГІЗГІ КӨЗДЕРІ ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАҒА ӘСЕРІ</u>
ЛАСТАУШЫ ЗАТТАР ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫНЫҢ НЕГІЗГІ КӨЗДЕРІ
КЕН ОРНЫН ИГЕРУ БАРЫСЫНДА НҰСҚАЛАРЫ БОЙЫНША АТМОСФЕРАҒА ШЫҒАРЫНДЫЛАРДЫ БАҒАЛАУ

□нұсқа (ұсынылған): жаңа ұңғымаларды бұрғылауды қарастырмайды.

Қолданыстағы рұқсат етілген шығарындылар нормативтері жобасы бойынша шығарындылардың жалпы көлемі: 50,26 т/жыл.
Негізгі ластаушы заттардың (жалпы шығарындылардың % есебімен):

Азот диоксиді (NO_2) – 31,86%
Көміртек тотығы (□O) – 26,35%
Көмірсутектер $\square_{1}$–$\square_{5}$ – 13,11%
Алкандар $\square_{12}$–$\square_{19}$ – 8,05%
Күкірт диоксиді (SO_2) – 6,49%
Азот оксиді (NO) – 5,18%
Көмірсутектер $\square_{6}$–$\square_{10}$ – 4,85%
Метан – 1,78%
Күйе – 1,47%
Басқалары (бензол, толуол, формальдегид және т.б.) – 1%-дан аз.

□□нұсқаны іске асыру кезінде: ұңғымалар алаңдарынан
Шығарындылардың жалпы көлемі: 0,73 т/жыл.
</td></tr>
</table>

- **Негізгі ластаушы заттардың құрамы:**
  - Көмірсутектер $□_1$–$□_5$ – 72,46%
  - Көмірсутектер $□_6$–$□_{10}$ – 26,79%
  - Бензол – 0,35%
  - Метилбензол (толуол) – 0,22%
  - Диметилбензол (ксилол) – 0,11%
  - Күкіртсутек – 0,06%

□□нұсқа: 5 ұңғыманың құрылысы (2027-2030): Шығарындылардың жалпы көлемі: 160,53 т/жыл.

- **Негізгі ластаушы заттардың құрамы:**
  - Азот диоксиді (NO_2) – 35,46%
  - Көміртек тотығы (□O) – 32,46%
  - Күкірт диоксиді (SO_2) – 11,64%
  - Алкандар $□_{12}$–$□_{19}$ – 11,31%
  - Азот оксиді (NO) – 5,76%
  - Күйе – 1,81%
  - Бейорганикалық шаң (20–70% SiO_2) – 0,52%
  - Формальдегид – 0,46%
  - Уайт-спирит – 0,35%
  - Көмірсутектер $□_1$–$□_5$ – 0,16%
  - Көмірсутектер $□_6$–$□_{10}$ – 0,06%
  - Басқа заттар (бензол, толуол, күкіртсутек және т.б.) – 0,05%-дан аз.

Слайд 8.

СУ ТҰТЫНУ ЖӘНЕ СУ БҰРУ

Шығыс Кокарна кен орнында 2-ші игеру нұсқасы бойынша ұңғымаларды салу кезеңінде су тұтынудың болжамды көлемі ұқсас жобаға сәйкес қабылданды.
Бұрғылау және игеру үдерісінде пайда болатын барлық ағынды сулар арнайы ыдыстарда жиналып, ағынды суларды қабылдауға және тазартуға экологиялық рұқсаты бар мамандандырылған ұйымдарға беріледі. Су беру шарттық негізде, тендер қорытындылары бойынша жүзеге асырылады.

Су тұтынудың алдын ала балансы

Көрсеткіш	**1 ұңғымаға (м³)**	**5 ұңғымаға (м³)**
Техникалық су		
– бұрғылау кезеңінде	620,62	3103,1
– игеру кезеңінде	24,10	120,5
Барлығы техникалық су	644,72	3223,6
Ішуге жарамды су (шаруашылық-тұрмыстық қажеттіліктерге)	269,322	1346,61
ЖАЛПЫ су тұтыну	914,042	4570,21

Ескерту: Келтірілген деректер алдын ала мәлімет болып табылады. Су тұтыну және су бұрудың нақтыланған балансы ұңғымалар құрылысына арналған жеке техникалық жобаның құрамында әзірленеді.

9-слайд.

Қалдықтардың болжамды мөлшері мен түрлері

Жабдықты пайдалану және өндірістік операцияларды орындау кезінде келесі түрдегі әртүрлі қалдықтар түзіледі:

- пайдаланылған бұрғылау ерітіндісі;
- бұрғылау шламы;
- металл сынықтары;
- май сіңген шүберек;
- дәнекер электродтарының қалдықтары;
- пайдаланылған тара;
- пайдаланылған майлар;

	• тұрмыстық қатты қалдықтар (ТҚҚ)

Ұңғымалар құрылысында қалдықтардың түзілуі және жиналу лимиттері

Қалдықтардың атауы	2027-2030 жж. 2-нұсқа бойынша ұңғымаларды салу кезінде қалдықтарды жинақтаудың болжамды лимиттері (аналогтық жоба бойынша) т/жыл	Қалдықтарды жинақтау лимиттері, т/жыл («Матен Петролеум» АҚ қолданыстағы ҚББ бойынша 2025, 2027 жж.)	Қалдықтарды жинақтау лимиттері, т/жыл («Матен Петролеум» АҚ қолданыстағы ҚББ бойынша 2026, 2028 жж.)
	1 ұңғыма	**5 ұңғыма**	
Барлығы	**600,9074**	**3004,537**	**4,35302**
Қауіпті қалдықтар			
Мұнай шламы	–	–	–
Бұрғылау қалдықтары**	596,66	2983,3	–
Май сіңген шүберек**	0,0013	0,0065	0,03302
Пайдаланылған майлар**	1,4622	7,311	–
Қауіпті емес қалдықтар			
Металл сынықтары**	0,5324	2,662	–
Дәнекер электродтарының қалдықтары**	0,0015	0,0075	–
Қатты тұрмыстық қалдықтар	2,25	11,25	4,32

10 –11 слайдтар.

ҚАЛДЫҚТАРМЕН ЖҰМЫС ІСТЕУ: МАҚСАТТАРЫ, ҰСТАНЫМДАРЫ ЖӘНЕ ІСКЕ АСЫРЫЛЫП ЖАТҚАН ШАРАЛАР

Мақсат:

ҚР Экологиялық кодексінің талаптарын орындау және қалдықтардың қоршаған ортаға теріс әсерін болдырмау.

Қалдықтарды басқару жүйесінің басымдықтары (ҚР Экологиялық кодексінің 329-бабына сәйкес):

1. Қалдықтардың түзілуінің алдын алу
2. Қайта пайдалануға дайындау
3. Қайта өңдеу
4. Кәдеге жарату
5. Жою

Нысанда іске асырылатын іс-шаралар:

Қалдықтардың пайда болуын болдырмау:

- ➢ Шикізат пен материалдарды артық алмай, нақты қажеттілікті ескере отырып сатып алу
- ➢ Шикізат пен материалдарды толық пайдалану
- ➢ Бірнеше рет қолдануға болатын ыдыс пен қаптаманы пайдалану
- ➢ Қызметкерлердің экологиялық сауатын және біліктілігін арттыру.

Қайта қолдану және қайта өңдеу:

- ➢ Қалдықтарды түріне қарай сұрыптап, бөлек жинау
- ➢ Қайта қолдануға жарамды қалдықтарды рұқсаты бар ұйымдарға тапсыру

Кәдеге жарату және жою:

- ➢ Қалдықтарды кәдеге жарату немесе көму үшін тиісті шарттарға сай тапсыру
- ➢ Қалдықтарды уақытша сақтау жағдайын бақылау.

Ұйымдастырушылық-техникалық шаралар:

- ➢ Ластанудың алдын алу үшін қатты жабындысы және еңісі бар арнайы алаңдармен жабдықтау
- ➢ Қалдықтарды арнайы техникамен дер кезінде шығару
- ➢ Жүктерді тиеу және түсіру үшін механикаландырылған құралдарды пайдалану
- ➢ Тасымалдау кезінде ыдыстың жай-күйін бақылау және ағып кетудің алдын алу

	➢ Қалдықтарды олардың физика-химиялық қасиеттеріне қарай бөлу ➢ Қалдықтарды тек тиісті қызмет түрлеріне рұқсаты бар лицензияланған ұйымдарға тапсыру **Бақылау және есептілік:** ➢ Қалдықтардың есебін жүргізу: олардың көлемі, құрамы, пайда болу шарттары мен қозғалысы ➢ Есептілікті қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті аумақтық органдарға уақтылы тапсыру ➢ Қалдықтарға Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі талаптарына сәйкес паспорт беру ➢ Қалдықтармен жұмыс істеу қызметі кәсіпорынның ішкі нұсқаулықтары мен нормативтік құжаттарына сәйкес реттеледі

12-Слайд.	**Жер үсті және жер асты суларына әсері**
	ЖЕР ҮСТІ ЖӘНЕ ЖЕР АСТЫ СУЛАРЫНА ТИЕТІН ӘСЕР
	Жер үсті сулары
	• Жұмыс учаскесінде жер үсті ағын сулары мен су айдындары жоқ.
	• Аумағы су қорғау аймақтары мен жолағынан тыс орналасқан.
	• 1000 м радиуста жер үсті су нысандары анықталмаған.
	• Жобалық шешімдер сақталған жағдайда, жер үсті суларына теріс әсер етуге жол берілмейді.
	Жер асты сулары – ықтимал қауіптер
	• Ластаушы әсер авариялық жағдайлар кезінде жанар-жағармай материалдарының (ЖЖМ), бұрғылау ерітінділерінің, ілеспе судың төгілуі нәтижесінде туындауы мүмкін.
	• Негізгі техногендік факторлар:
	  o сарқынды сулардың өтуі,
	  o қабатаралық ағындар,
	  o ұңғымалардан ағулар,
	  o ластанған тұнбалардың инфильтрациясы.
	Жер асты суларын қорғау шаралары
	• Су қабаттарын ұңғыманың сағасына дейін цементтелген шеген құбырларымен оқшаулау.
	• Герметикалығын арттыру үшін қоспалары бар цементті пайдалану.
	• Ұңғыма алаңдарын нығыздалған топырақтан жасау, жабдықтарды бетон негіздерге орнату.
	• Ластаушы заттардың топыраққа және жер асты суларына сіңуіне жол бермеу.
	• Өндірістік экологиялық бақылауды ұйымдастыру.

13-слайд.	**ЖЕР ЖАМЫЛҒЫСЫНА ӘСЕРІ** **Негізгі әсер көздері:** • Бұрғылау және құрылыс кезінде пайдаланылатын көлік пен техника. • Технологиялық жабдық – апаттар және регламенттің бұзылуы кезінде. • Өндіріс пен тұтыну қалдықтары. **Теріс әсер ету түрлері:** • Ұңғымалар мен инфрақұрылымға арналған жерлерді алу. • Рұқсат етілмеген маршруттармен техниканың жүруі кезінде топырақ пен өсімдіктердің механикалық зақымдануы. • Мұнай өнімдері, қабат сулар, бұрғылау ерітінділері төгілгенде және қалдықтарды уақытша сақтау ережелері бұзылғанда топырақтың ластануы. **Әсерді азайту шаралары:** • Жобалық шешімдер мен жұмыс регламентін қатаң сақтау. • Герметикалық алаңдар мен контейнерлерді пайдалану. • Табиғатты қорғау іс-шараларын жүргізу және техниканы бақылау.

	• Бүлінетін жер көлемін барынша азайту.
14-слайд.	**ТОПЫРАҚ ЖАМЫЛҒЫСЫ МЕН ӨСІМДІКТЕРГЕ ӘСЕРІ** **НЕГІЗГІ ӘСЕР ТҮРЛЕРІ** Өсімдіктер мен топырақ-өсімдік жамылғысына әсер келесі жағдайларда байқалады: • ұңғымалар мен уақытша инфрақұрылымды орналастыру кезінде жамылғының механикалық бұзылуы (топырақты алу, төсеу, тығыздау, жол салу); • апаттар, ағулар мен буланулар нәтижесінде топырақ пен өсімдіктердің мұнай өнімдерімен, бұрғылау ерітінділерімен және қалдықтармен ластануы. **ЛАСТАНУДЫҢ ЫҚТИМАЛ КӨЗДЕРІ** • бұрғылау ұңғымалары (бұрғылау ерітінділері мен көмірсутектердің төгілуі мен ағуы кезінде); • мұнай өнімдері буланып немесе ағып кетуі мүмкін ыдыстар, қосылыстар мен тығыздағыштар; • құрылысқа қатысатын көлік құралдары мен механизмдер; • қалдықтарды (сұйық және қатты) уақытша сақтау және орналастыру орындары. **ТАБИҒАТТЫ ҚОРҒАУ ШАРАЛАРЫ** • бүлінетін жер көлемін барынша азайту; • жұмыстарды жүргізу технологиясын және техниканың қозғалу маршруттарын сақтау; • қалдықтарды сақтау орындарын қорғаныс жабындарымен жабдықтау; • бүлінген аумақтарды рекультивациялау; • өсімдіктер мен топырақтың жағдайын, құрамын және қалпына келуін жыл сайын бақылау (мониторинг жүргізу).
15-слайд.	**Қоршаған ортаға физикалық әсерлер** **Мүмкін болатын қоршаған ортаға физикалық әсерлер:** • Жылулық сәуле шығару • Электромагниттік сәуле шығару • Дыбыстық әсер • Діріл Дыбыстық әсерді төмендету шаралары **Техникалық іс-шаралар:** • Жабдықты және оның оңтайлы жұмыс режимдерін таңдау • Тұрғын аймақтар жағына бағытталған шуды азайту • Дыбыс көздерін оқшаулау (қаптамалар, экрандар, кедергілер) • Арнайы материалдарды қолданып дыбыс сіңіру • Жабдықты үнемі техникалық қызметтен өткізу және ескіргенін ауыстыру Атқарылатын іс-шаралар жұмыс орындарында және санитарлық-қорғау аймақтарынан тыс жерлерде шумен байланысты нормалардың сақталуын қамтамасыз етеді. **Діріл әсерін төмендету әдістері:** • Айналмалы тораптарды теңгеру • Бос орындар мен саңылауларды жою • Діріл оқшаулау (амортизациялық тіректер) • Дірілді бәсеңдету (ішкі үйкелісі бар материалдар) • Дірілді басу (құрылымды күшейту) Скважиналарды бұрғылау кезінде шу мен діріл уақытша және жергілікті сипатта болады, жұмыстар аяқталғаннан кейін едәуір төмендейді.
16-слайд.	**Радиациялық, жылулық және электромагниттік әсерлер** **ЫҚТИМАЛ ӘСЕРЛЕР**

	Жылулық сәуле шығару — жоғары деңгейде қоршаған орта мен адамның денсаулығына әсер етуі мүмкін жылу энергиясының таралуы. **Электромагниттік сәуле шығару (ЭМС)** — өнеркәсіптік және жоғары жиілікті электромагниттік толқындардың таралуы, ол биологиялық нысандарға және техникаға әсер етуі мүмкін. **ӘСЕРДІ АЗАЙТУ ШАРАЛАРЫ** **Электромагниттік сәуле шығару (ЭМС):** **Қашықтықпен және уақытпен қорғау:** Сәуле көзіне дейінгі арақашықтықты арттыру және жанында болу уақытын қысқарту. Техникалық шаралар — электр беру желілерінің ілiну биiктiгiн арттыру, тұрғын үйлерді алыстату, экрандау тәсілдерін қолдану. **Экрандау:** Электромагниттік толқындарды шағылдыру және сіңіру. Жоғары жиілікті жабдықтар орнатылған бөлмелерде — металл қаптамалары мен сіңіргіш материалдары бар экрандалған бөлмелер. Ашық аумақтарда — экрандаушы қоршаулар, торлар, биік ағаштар. **Радиотолқынды сіңіргіш материалдар (РСМ):** Графит, күйе, ферриттер сияқты толтырғыштары бар көлемді сіңіргіштер, олар энергияны жылуға айналдырады. Резонанстық сіңіргіштер — толқын интерференциясы арқылы шағылуды азайтатын көпқабатты құрылымдар. Ғимараттардың қабырғалары мен құрылымдарын қорғауға қолданылады. **Ұйымдастырушылық шаралар:** ЭМС бойынша белгіленген нормаларды сақтау, персоналдың медициналық бақылаудан өтуі, сәуле көзіне жақын болу уақытын шектеу және арақашықтықты арттыру. **Ескерту:** Қуатты ЭМС көздері болмаған жағдайда олардың әсері мардымсыз және жергілікті болып саналады.
17-слайд.	**Апаттық жағдайлардың ықтималдығын бағалау** **Апат болу ықтималдығы көптеген факторларға байланысты**: – жердің геологиялық ерекшеліктеріне, – ауа райы мен климатқа, – қолданылатын техникаларға, – пайдалану жағдайларына. **Апат болу ықтималдығын нақты бағалау үшін** нысанның ерекшеліктерін ескеретін **толық әрі нақты статистикалық мәліметтер қажет**. **Тәжірибе мен іс-тәжірибе**: • Апаттардың қайталану жиілігі белгілі бір заңдылықтарға бағынады, • Мұндай жағдайларды алдын ала болжауға болады — мамандардың пікіріне және ұқсас оқиғаларды талдауға сүйене отырып. **Апат ықтималдығы шкаласы: «іс жүзінде мүмкін емес апаттар — сирек кездесетін апаттар — ықтимал апаттар — мүмкін бұзылыстар — жиі болатын ақаулар»** **Апаттардың негізгі ықтимал көздері:** • Мұнай және газ ұңғымаларын пайдалану • Мұнай мен мұнай өнімдерінің төгілуі және ауаға шығуы

18-слайд.	**Қоршаған ортаны қалпына келтіру тәсілдері мен шаралары (қызмет тоқтатылған жағдайда)** Қоршаған ортаға тигізетін әсерді азайту үшін келесі шаралар қарастырылған: ➢ **Қазақстан Республикасының табиғатты қорғау заңнамасының**, сондай-ақ **компанияның ішкі стандарттарының талаптарын сақтау**. ҚР Экологиялық кодекстің 238-бабының 2-тармағына сәйкес, жер қойнауын пайдаланушылар, сондай-ақ құрылыс және басқа жұмыстарды жүргізетін басқа тұлғалар, жерді бұзу кезінде мыналарды орындауға міндетті: — қолданылатын жерлерді олардың мақсаты бойынша пайдалануға жарамды күйде ұстау; — жерді бұзу жұмыстарын бастамас бұрын топырақтың құнарлы қабатын алып, оны сақтап, кейіннен қалпына келтіру үшін пайдалану; — бұзылған жерлерді қалпына келтіру жұмыстарын жүргізу.
19-слайд.	**ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУ ШАРАЛАРЫ** **Мақсаты:** табиғи ортаны қалпына келтіруді қамтамасыз ету, техногендік әсердің салдарын азайту және экожүйелердің орнықты жай-күйі **Негізгі іс-шаралар:** **Жерлерді қалпына келтіру** – Жерді кезең-кезеңімен қалпына келтіру: техникалық және биологиялық жұмыстарды жүргізу – Құнарлы топырақ қабатын сақтау және оны қайта пайдалану – Өсімдіктер жамылғысын қалпына келтіру – Осы табиғи аймаққа тән шөптерді себу – Жергілікті өсімдік түрлерін пайдалана отырып, көгалдандыру жұмыстарын жүргізу **Экологиялық мониторинг жүргізу** – Топырақтың, өсімдіктердің және атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау – Жобаны іске асырудың барлық кезеңдерінде мониторинг жүргізу **Техногендік әсерлерді төмендету** – Жолдарды суару және техниканы жарамды күйде ұстау – Құрылыс жұмыстары кезінде шаң мен түтін деңгейін төмендету **Биологиялық әртүрлілікті сақтау** – Құстардың ұя салатын орындарын сақтау – Сирек кездесетін түрлердің жойылуын болдырмау шаралары **Қалдықтарды басқару** – Құрылыс және өндірістік қалдықтарды шығару – Қалдықтарды лицензияланған нысандарда кәдеге жарату **Қорытынды түгендеу** – Жұмыстар аяқталғаннан кейін аумақтың жай-күйін бағалау – Қажет болған жағдайда – қосымша өтемақылық шараларды іске асыру Барлық іс-шаралар ҚР Экологиялық кодексінің, ҚР құрылыс нормаларының (ҚН), құрылыс нормалары мен ережелерінің (ҚНжЕ) және салалық нормативтердің талаптарын сақтай отырып жүзеге асырылады.
20-слайд.	**Назар аударғаныңыз үшін рақмет!**

«OPTIMUM» Жобалау институты» ЖШС

«Матен Петролеум» АҚ

«01.01.2025ж. жағдайы бойынша Шығыс Көкарна кен орнын игеру қосымша жобасына» Қоршаған ортаға ықтимал әсерлер туралы есеп

Ақтау, 2025 жыл

ЖОСПАРЛАНҒАН ОБЪЕКТІНІҢ ОРНАЛАСУЫ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

- **Көзделіп отырған қызметті жүзеге асыру орнының сипаттамасы**

Шығыс Көкарна кен орны географиялық тұрғыдан Каспий маңы ойпатының оңтүстік-шығыс бөлігінде, Оңтүстік Ембі мұнайлы ауданында орналасқан.

Әкімшілік бөлініс бойынша ол Қазақстан Республикасының Атырау облысы Жылыой ауданының аумағына кіреді.

- Шығыс Көкарна кен орнының тау-кен алаңы 11 км² құрайды, оған **ең жақын орналасқан елді мекен – Қосшағыл ауылы**.

Шығыс Көкарна кен орнынан ең жақын елді мекенге дейінгі қашықтық

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫҢ ЖАҒДАЙЫ ЖӘНЕ АУМАҚТЫ ПАЙДАЛАНУ

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫҢ ЖАҒДАЙЫ ЖӘНЕ ЖЕРДІ ПАЙДАЛАНУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

Рельеф пен орографиясы: Аудан — Балтық теңізі деңгейінен 25 м-ге дейін төмен орналасқан шөлді жазық. Участкенің батыс бөлігі Каспий теңізіне қарай еңістелген, мезгіл-мезгіл су басып отырады. Шығыс бөлігі өзендермен және сорлармен бөлшектенген, биіктіктер кездеседі. Топырағы – әктасты-қабыршақ тасты.

Климаты: Қатаң континенттік. Қыста –30 °С-қа дейін, жазда +45 °С-қа дейін жетеді. Жылдық жауын-шашын мөлшері шамамен 160 мм.

Флора мен фауна: Өсімдіктер жамылғысы кедей (боз жусан, түйе тікені), жануарлар әлемі негізінен кеміргіштермен сипатталады.

Электрмен жабдықтау: Атырау облыстық және аудандық электр желілері арқылы жүзеге асырылады.

Жерді пайдалану: Учаске жер қойнауын пайдалану санатына жатады, өзге мақсаттарда пайдаланылмайды.

НЕГІЗГІ ТЕХНИКАЛЫҚ – ЭКОНОМИКАЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕР

Жобаның мақсаты
Кен орнын игеру тарихын және жер қойнауын қорғау жөніндегі заң талаптарын ескере отырып, мұнай өндірудің ұтымды әрі экономикалық жағынан тиімді жүйесін әзірлеу.

Жобаның қысқаша мазмұны

- Геологиялық құрылысы, мұнай, газ және судың қасиеттері, қоры сипатталған.
- Ағымдағы жағдай мен гидродинамикалық зерттеулер талданған.
- Екі нұсқа бойынша игеру қарастырылған. Техникалық-экономикалық есептеулер орындалған.
- Ең тиімді және тиімділігі жоғары нұсқа таңдалған.

Талдау нәтижесі бойынша, 1-нұсқа ең тиімді және игеру жағдайларына барынша сәйкес келеді деп ұсынылды.

(ұсынылатын) Нұсқа 1

- Қабат қысымын ұстап тұру арқылы қолданыстағы игеру жүйесі сақталады.
- Қосымша бұрғылау талап етілмейді.
- Ұңғымалар қоры – 33 бірлік (27 өндіруші, 6 айдаушы).
- Игеру кезеңі – 2025–2052 жылдар.
- Бекітілген алынатын қорларды тиімді мерзімде өндіруді қамтамасыз етеді.

Нұсқа 2

- Қабат қысымын ұстап тұру жүйесімен ұқсас игеру, қосымша 5 жаңа өндіруші ұңғыма бұрғылау:
  - 2 ұңғыма – I нысанда
  - 3 ұңғыма – II нысанда
- Ұңғымалар қоры – 38 бірлік (30 өндіруші, 8 айдаушы).
- Орташа тереңдігі: 2300–2700 м.
- Бұрғылау кестесі:
  - 2027 жыл – №69 ұңғыма
  - 2028 жыл – №70, №71 ұңғымалар
  - 2029 жыл – №67 ұңғыма
  - 2030 жыл – №68 ұңғыма
- Игеру кезеңі – 2025–2048 жылдар.

АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАҒА ЛАСТАУШЫ ЗАТТАРДЫҢ КҮТІЛЕТІН ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫ

МҰНАЙ-ГАЗ ШИКІЗАТЫН ӨНДІРУ, ЖИНАУ ЖӘНЕ ДАЙЫНДАУ КЕЗІНДЕ

– Технологиялық жабдықтардан (сепараторлар, арматура, сорғылар, сыйымдылықтар, құбыржолдар және т.б.) жеңіл көмірсутек фракцияларының ағуы.

ҰҢҒЫМАЛАРДЫ САЛУ КЕЗІНДЕ

– Дизель отынын қозғалтқыштарда, генераторларда және арнайы техникада жағу;

– Құрылыс және бұрғылау техникасынан ұйымдастырылмаған шығарындылар;

– Жанар-жағармай материалдары төгілуі;

– Көмекші нысандардан шығарындылар;

– Жер қазу жұмыстары кезінде шаң түзілуі.

Шығарындылардың негізгі көздері:

- Құрылыс-монтаж жұмыстары кезінде шаң шығарындылары;
- Дизель отынын жағу нәтижесінде пайда болатын жану өнімдерінің шығарындылары (лебедка жетектері, ротор, бұрғылау сорғылары, дизель-генераторлар);
- Жанар-жағармай материалдары жабдықтары мен сыйымдылықтарынан көмірсутектердің булануы.

Ұңғымаларды салудың негізгі кезеңдері:

- Дайындық және құрылыс-монтаж жұмыстары;
- Ұңғымаларды бұрғылау және бекіту;
- Ұңғымаларды сынау және игеру.

КЕН ОРНЫН ИГЕРУ НҰСҚАЛАРЫ БОЙЫНША АТМОСФЕРАҒА ШЫҒАРЫНДЫНЫ БАҒАЛАУ

І нұсқа (ұсынылған) жаңа ұңғымаларды бұрғылауды қарастырмайды.

Қолданыстағы рұқсат етілген шығарындылар нормативтерінің жобасы бойынша:
Шығарындылардың жалпы көлемі: **50,26 т/жыл.**
Негізгі ластаушы заттардың құрамы: *(жалпы шығарындылардың % есебімен)*

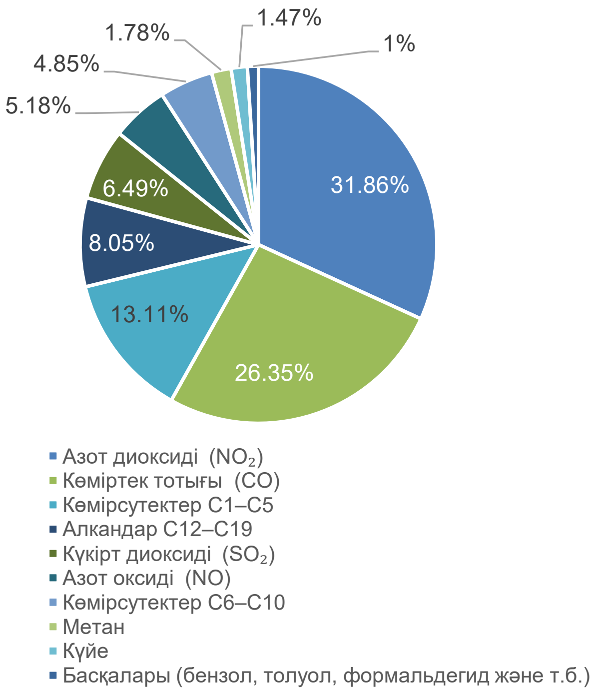

ІІ нұсқа: 5 ұңғыманың құрылысы (2027-2030):
Шығарындылардың жалпы көлемі: **160,53 т/жыл**
Негізгі ластаушы заттардың құрамы:

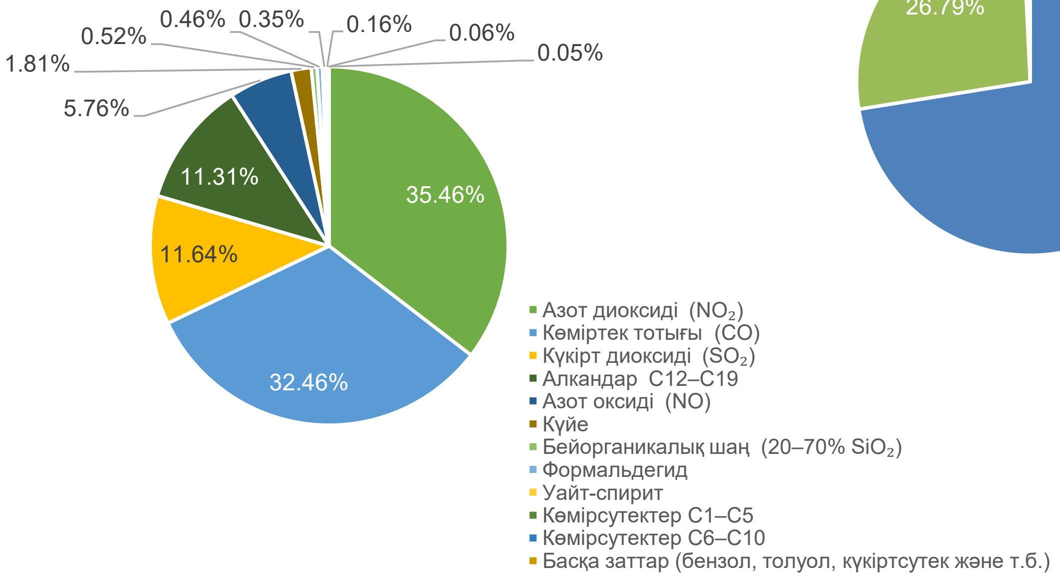

ІІ нұсқаны іске асыру кезінде: **ұңғымалар алаңдарынан**
Шығарындылардың жалпы көлемі: **0,73 т/жыл.**
Негізгі ластаушы заттардың құрамы:

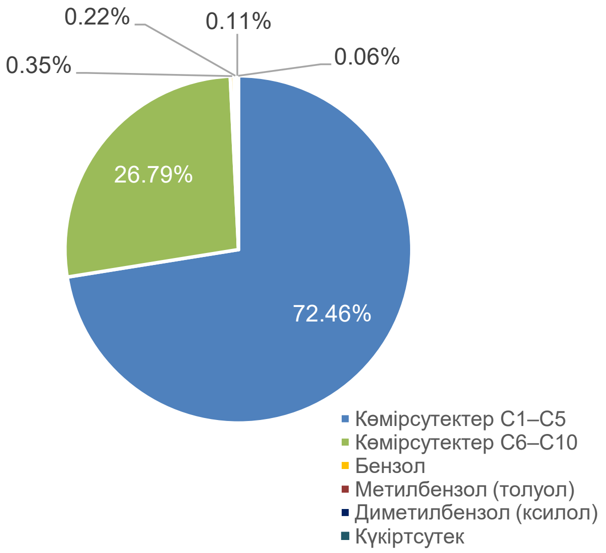

СУ ТҰТЫНУ ЖӘНЕ СУ БҰРУ

Шығыс Кокарна кен орнында 2-ші игеру нұсқасы бойынша ұңғымаларды салу кезеңінде су тұтынудың болжамды көлемі ұқсас жобаға сәйкес қабылданды.

Бұрғылау және игеру процесінде пайда болған барлық сарқынды сулар сыйымдылықтарға жиналып, сарқынды суларды қабылдауға және тазартуға экологиялық рұқсаты бар мамандандырылған ұйымдарға берілетін болады. Тапсыру тендер нәтижелері бойынша шарттық негізде жүзеге асырылатын болады.

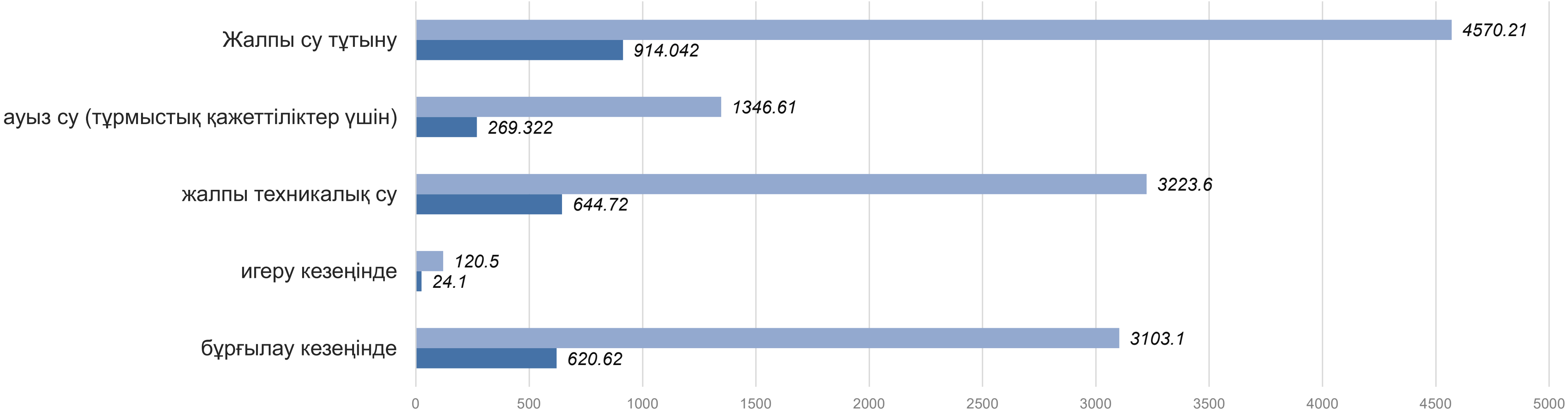

	бұрғылау кезеңінде	игеру кезеңінде	жалпы техникалық су	ауыз су (тұрмыстық қажеттіліктер үшін)	Жалпы су тұтыну
5 ұңғымаға (м³)	3103.1	120.5	3223.6	1346.61	4570.21
1 ұңғымаға (м³)	620.62	24.1	644.72	269.322	914.042

ҚАЛДЫҚТАРДЫҢ БОЛЖАМДЫ МӨЛШЕРІ ЖӘНЕ ТҮРЛЕРІ

Жабдықты пайдалану және өндірістік операцияларды орындау кезінде келесі түрдегі әртүрлі қалдықтар түзіледі:

- пайдаланылған бұрғылау ерітіндісі;
- бұрғылау шламы;
- металл сынықтары;
- майланған шүберек;
- дәнекерлеу электродтары;
- пайдаланылған майлар;
- ҚТҚ.

Қалдықтардың атауы	**2027-2030 жж. 2-нұсқа бойынша ұңғымаларды салу кезінде қалдықтарды жинақтаудың болжамды лимиттері (аналогтық жоба бойынша) т/жыл**		**Қалдықтарды жинақтау лимиттері, т/жыл («Матен Петролеум» АҚ қолданыстағы ҚББ бойынша 2025, 2027 жж.)**	**Қалдықтарды жинақтау лимиттері, т/жыл («Матен Петролеум» АҚ қолданыстағы ҚББ бойынша 2026, 2028 жж.)**
	1 ұңғыма	**5 ұңғыма**		
Қауіпті қалдықтар				
Мұнай шламы				300
Бұрғылау қалдықтары	596,66	2983,3		
Май сіңген шүберек	0,0013	0,0065	0,03302	0,03302
Пайдаланылған майлар	1,4622	7,311		
Қауіпті емес қалдықтар				
Металл сынықтары	0,5324	2,662		
Дәнекер электродтарының қалдықтары	0,0015	0,0075		
Қатты тұрмыстық қалдықтар	2,25	11,25	4,32	4,32
БАРЛЫҒЫ	**600,9074**	**3004,537**	**4,35302**	**304,35302**

ҚАЛДЫҚТАРМЕН ЖҰМЫС ІСТЕУ: МАҚСАТТАРЫ, ҰСТАНЫМДАРЫ ЖӘНЕ ІСКЕ АСЫРЫЛЫП ЖАТҚАН ШАРАЛАР

Мақсат:

Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі талаптарын сақтау және қалдықтардың қоршаған ортаға теріс әсерінің алдын алу.

Қалдықтарды басқару жүйесінің басымдықтары *(ҚР Экологиялық кодексінің 329-бабына сәйкес):*

- Қалдықтардың пайда болуын болдырмау
- Қайта қолдануға дайындау
- Қайта өңдеу
- Кәдеге жарату
- Жою

Нысанда іске асырылатын іс-шаралар:

Қалдықтардың пайда болуын болдырмау:

- Шикізат пен материалдарды артық алмай, нақты қажеттілікті ескере отырып сатып алу
- Шикізат пен материалдарды толық пайдалану
- Бірнеше рет қолдануға болатын ыдыс пен қаптаманы пайдалану
- Қызметкерлердің экологиялық сауатын және біліктілігін арттыру.

Қайта қолдану және қайта өңдеу:

- Қалдықтарды түріне қарай сұрыптап, бөлек жинау
- Қайта қолдануға жарамды қалдықтарды рұқсаты бар ұйымдарға тапсыру

Кәдеге жарату және жою:

- Қалдықтарды кәдеге жарату немесе жою үшін тиісті шарттарға сай тапсыру
- Қалдықтарды уақытша сақтау жағдайын бақылау.

Ұйымдастырушылық-техникалық шаралар:

- Ластанудың алдын алу үшін қатты жабындысы және еңісі бар арнайы алаңдармен жабдықтау
- Қалдықтарды арнайы техникамен дер кезінде шығару
- Жүктерді тиеу және түсіру үшін механикаландырылған құралдарды пайдалану
- Тасымалдау кезінде сыйымдылықтардың жай-күйін бақылау және ағып кетудің алдын алу
- Қалдықтарды олардың физика-химиялық қасиеттеріне қарай бөлу
- Қалдықтарды тек тиісті қызмет түрлеріне рұқсаты бар лицензияланған ұйымдарға тапсыру

Бақылау және есептілік:

- Қалдықтардың есебін жүргізу: олардың көлемі, құрамы, пайда болу шарттары мен қозғалысы
- Есептілікті қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті аумақтық органдарға уақтылы тапсыру
- Қалдықтарға Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі талаптарына сәйкес паспорт беру
- Қалдықтармен жұмыс істеу қызметі кәсіпорынның ішкі нұсқаулықтары мен нормативтік құжаттарына сәйкес реттеледі

ЖЕР ҮСТІ ЖӘНЕ ЖЕР АСТЫ СУЛАРЫНА ТИЕТІН ӘСЕР

Жер үсті сулары

- Жұмыс учаскесінде жер үсті ағын сулары мен су айдындары жоқ.
- Кен орын су қорғау аймақтары мен жолағынан тыс орналасқан.
- 1000 м радиуста жер үсті су нысандары анықталмаған.
- Жобалық шешімдер сақталған жағдайда, жер үсті суларына теріс әсер етуге жол берілмейді.

Жер асты сулары – ықтимал қауіптер

Ластаушы әсер авариялық жағдайлар жанар-жағармайдын ағуы кезінде, бұрғылау ерітінділерінің, ілеспе судың төгілуі нәтижесінде туындауы мүмкін.
Негізгі техногендік факторлар:

- сарқынды сулардың өтуі,
- қабатаралық ағындар,
- ұңғымалардан ағулар,
- ластанған тұнбалардың инфильтрациясы.

Қорғау шаралары

- Су қабаттарын ұңғыманың сағасына дейін цементтелген шеген құбырларымен оқшаулау.
- Герметикалығын арттыру үшін қоспалары бар цементті пайдалану.
- Ұңғыма алаңдарын нығыздалған топырақтан жасау, жабдықтарды бетон негіздерге орнату.
- Ластаушы заттардың топыраққа және жер асты суларына сіңуіне жол бермеу.
- Өндірістік экологиялық бақылауды ұйымдастыру.

ЖЕР ЖАМЫЛҒЫСЫНА ӘСЕРІ

НЕГІЗГІ ӘСЕР ТҮРЛЕРІ

Негізгі әсер көздері:

- Бұрғылау және құрылыс кезінде пайдаланылатын көлік пен техника.
- Технологиялық жабдық – апаттар және регламенттің бұзылуы кезінде.
- Өндіріс пен тұтыну қалдықтары.

Теріс әсер ету түрлері:

- Ұңғымалар мен инфрақұрылымға арналған жерлерді алу.
- Рұқсат етілмеген маршруттармен техниканың жүруі кезінде топырақ пен өсімдіктердің механикалық зақымдануы.
- Мұнай өнімдері, қабат сулар, бұрғылау ерітінділері төгілгенде және қалдықтарды уақытша сақтау ережелері бұзылғанда топырақтың ластануы.

ТАБИҒАТТЫ ҚОРҒАУ ШАРАЛАРЫ

– Жобалық шешімдер мен жұмыс регламентін қатаң сақтау.

– Герметикалық алаңдар мен контейнерлерді пайдалану.

– Табиғатты қорғау іс-шараларын жүргізу және техниканы бақылау.

– Бүлінетін жер көлемін барынша азайту.

ТОПЫРАҚ ЖАМЫЛҒЫСЫ МЕН ӨСІМДІКТЕРГЕ ӘСЕРІ

НЕГІЗГІ ӘСЕР ТҮРЛЕРІ

Өсімдіктер мен топырақ-өсімдік жамылғысына әсер келесі жағдайларда байқалады:

– ұңғымалар мен уақытша инфрақұрылымды орналастыру кезінде жамылғының механикалық бұзылуы (топырақты алу, төсеу, тығыздау, жол салу);

– апаттар, ағулар мен буланулар нәтижесінде топырақ пен өсімдіктердің мұнай өнімдерімен, бұрғылау ерітінділерімен және қалдықтармен ластануы.

ЛАСТАНУДЫҢ ЫҚТИМАЛ КӨЗДЕРІ

– бұрғылау ұңғымалары (бұрғылау ерітінділері мен көмірсутектердің төгілуі мен ағуы кезінде);

– мұнай өнімдері буланып немесе ағып кетуі мүмкін ыдыстар, қосылыстар мен тығыздағыштар;

– құрылысқа қатысатын көлік құралдары мен механизмдер;

– қалдықтарды (сұйық және қатты) уақытша сақтау және орналастыру орындары.

ТАБИҒАТТЫ ҚОРҒАУ ШАРАЛАРЫ

– бүлінетін жер көлемін барынша азайту;

– жұмыстарды жүргізу технологиясын және техниканың қозғалу маршруттарын сақтау;

– қалдықтарды сақтау орындарын қорғаныс жабындарымен жабдықтау;

– бүлінген аумақтарды рекультивациялау;

– өсімдіктер мен топырақтың жағдайын, құрамын және қалпына келуін жыл сайын бақылау (мониторинг жүргізу).

ҚОРШАҒАН ОРТАҒА ФИЗИКАЛЫҚ ӘСЕР ЕТУ

МҮМКІН БОЛАТЫН ӘСЕРЛЕР

Жылулық сәуле шығару — қозғалтқыштар сияқты қыздырылған жабдықтың инфрақызыл сәулеленуі.

Дыбыстық әсер — техника, сорғылар мен бұрғылау жабдықтары жұмыс істеген кезде пайда болады.
Діріл – техниканың қозғалысы мен жабдықтың жұмысы кезінде пайда болады.

Электромагниттік сәуле шығару — жұмыс істеп тұрған жабдықтар мен электр беру желілерінен таралады.

ӘСЕРДІ АЗАЙТУ ШАРАЛАРЫ

Техникалық іс-шаралар:
- Жабдықты және оның оңтайлы жұмыс режимдерін таңдау
- Тұрғын аймақтар жағына бағытталған шуды азайту
- Дыбыс көздерін оқшаулау (қаптамалар, экрандар, кедергілер)
- Арнайы материалдарды қолданып дыбыс сіңіру
- Жабдықты үнемі техникалық қызметтен өткізу және ескіргенін ауыстыру

Атқарылатын іс-шаралар жұмыс орындарында және санитарлық-қорғау аймақтарынан тыс жерлерде шумен байланысты нормалардың сақталуын қамтамасыз етеді.

Діріл әсерін төмендету әдістері:
- Айналмалы тораптарды теңгеру
- Бос орындар мен саңылауларды жою
- Діріл оқшаулау (амортизациялық тіректер)
- Дірілді бәсеңдету (ішкі үйкелісі бар материалдар)
- Дірілді басу (құрылымды күшейту)

Ұңғымаларды бұрғылау кезінде шу мен діріл уақытша және жергілікті сипатта болады, жұмыстар аяқталғаннан кейін едәуір төмендейді.

РАДИАЦИЯЛЫҚ, ЖЫЛУ ЖӘНЕ ЭЛЕКТРОМАГНИТТІК ӘСЕР

ЫҚТИМАЛ ӘСЕРЛЕР

Жылулық сәуле шығару — жоғары деңгейде қоршаған орта мен адамның денсаулығына әсер етуі мүмкін жылу энергиясының таралуы.

Электромагниттік сәуле шығару (ЭМС) — өнеркәсіптік және жоғары жиілікті электромагниттік толқындардың таралуы, ол биологиялық нысандарға және техникаға әсер етуі мүмкін.

ӘСЕРДІ АЗАЙТУ ШАРАЛАРЫ

Электромагниттік сәуле шығару (ЭМС):
Қашықтықпен және уақытпен қорғау:
Сәуле көзіне дейінгі арақашықтықты арттыру және жанында болу уақытын қысқарту.
Техникалық шаралар — электр беру желілерінің іліну биіктігін арттыру, тұрғын үйлерді алыстату, экрандау тәсілдерін қолдану.

Экрандау:
Электромагниттік толқындарды шағылдыру және сіңіру.
Жоғары жиілікті жабдықтар орнатылған бөлмелерде — металл қаптамалары мен сіңіргіш материалдары бар экрандалған бөлмелер.
Ашық аумақтарда — экрандаушы қоршаулар, торлар, биік ағаштар.

Радиотолқынды сіңіргіш материалдар (РСМ):
Графит, күйе, ферриттер сияқты толтырғыштары бар көлемді сіңіргіштер, олар энергияны жылуға айналдырады.
Резонанстық сіңіргіштер — толқын интерференциясы арқылы шағылуды азайтатын көпқабатты құрылымдар.
Ғимараттардың қабырғалары мен құрылымдарын қорғауға қолданылады.

Ұйымдастырушылық шаралар:
ЭМС бойынша белгіленген нормаларды сақтау, персоналдың медициналық бақылаудан өтуі, сәуле көзіне жақын болу уақытын шектеу және арақашықтықты арттыру.
Ескерту: Қуатты ЭМС көздері болмаған жағдайда олардың әсері мардымсыз және жергілікті болып саналады.

АПАТТЫҚ ЖАҒДАЙЛАРДЫҢ ЫҚТИМАЛДЫҒЫН БАҒАЛАУ

Апат болу ықтималдығы көптеген факторларға байланысты:
- жердің геологиялық ерекшеліктеріне,
- ауа райы мен климатқа,
- қолданылатын техникаларға,
- пайдалану жағдайларына.

Апат болу ықтималдығын нақты бағалау үшін нысанның ерекшеліктерін ескеретін **толық әрі нақты статистикалық мәліметтер қажет**.

Тәжірибе мен іс-тәжірибе:
- Апаттардың қайталану жиілігі белгілі бір заңдылықтарға бағынады,
- Мұндай жағдайларды алдын ала болжауға болады — мамандардың пікіріне және ұқсас оқиғаларды талдауға сүйене отырып.

Апат ықтималдығы шкаласы:

іс жүзінде мүмкін емес апаттар → **сирек кездесетін апаттар** → **ықтимал апаттар** → **мүмкін болатын ақаулар** → **жиі болатын ақаулар**

Апаттардың негізгі ықтимал көздері:
- Мұнай және газ ұңғымаларын пайдалану
- Мұнай мен мұнай өнімдерінің төгілуі және ауаға шығуы

КӨЗДЕЛІП ОТЫРҒАН ҚЫЗМЕТТІ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУДЫ ТОҚТАТУ ЖАҒДАЙЫНДА ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУ ТӘСІЛДЕРІ МЕН ШАРАЛАРЫ

Қоршаған ортаға тигізетін әсерді азайту үшін келесі шаралар қарастырылған:

- **Қазақстан Республикасының табиғатты қорғау заңнамасының**, сондай-ақ **компанияның ішкі стандарттарының талаптарын сақтау**.

ҚР Экологиялық кодекстің 238-бабының 2-тармағына сәйкес, жер қойнауын пайдаланушылар, сондай-ақ құрылыс және басқа жұмыстарды жүргізетін басқа тұлғалар, жерді бұзу кезінде мыналарды орындауға міндетті:

— қолданылатын жерлерді олардың мақсаты бойынша пайдалануға жарамды күйде ұстау;

— жерді бұзу жұмыстарын бастамас бұрын топырақтың құнарлы қабатын алып, оны сақтап, кейіннен қалпына келтіру үшін пайдалану;

— бұзылған жерлерді қалпына келтіру жұмыстарын жүргізу.

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚАЛЫПЫНА КЕЛТІРУ ШАРАЛАРЫ

Мақсаты: Табиғи ортаны қалпына келтіруді қамтамасыз ету, техногендік әсердің салдарын азайту және экожүйелердің орнықты жай-күйі

Негізгі іс-шаралар:

Жерлерді қалпына келтіру
- Жерді кезең-кезеңімен қалпына келтіру: техникалық және биологиялық жұмыстарды жүргізу
- Құнарлы топырақ қабатын сақтау және оны қайта пайдалану

Өсімдіктер жамылғысын қалпына келтіру
- Осы табиғи аймаққа тән шөптерді себу
- Жергілікті өсімдік түрлерін пайдалана отырып, көгалдандыру жұмыстарын жүргізу

Экологиялық мониторинг жүргізу
- Топырақтың, өсімдіктердің және атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау
- Жобаны іске асырудың барлық кезеңдерінде мониторинг жүргізу

Техногендік әсерлерді төмендету
- Жолдарды суару және техниканы жарамды күйде ұстау
- Құрылыс жұмыстары кезінде шаң мен түтін деңгейін төмендету

Биологиялық әртүрлілікті сақтау
- Құстардың ұя салатын орындарын сақтау
- Сирек кездесетін түрлердің жойылуын болдырмау шаралары

Қалдықтарды басқару
- Құрылыс және өндірістік қалдықтарды шығару
- Қалдықтарды лицензияланған нысандарда кәдеге жарату

Қорытынды түгендеу
- Жұмыстар аяқталғаннан кейін аумақтың жай-күйін бағалау
- Қажет болған жағдайда – қосымша өтемақылық шараларды іске асыру.

Барлық іс-шаралар ҚР Экологиялық кодексінің, ҚР құрылыс нормаларының (ҚН), құрылыс нормалары мен ережелерінің (ҚНжЕ) және салалық нормативтердің талаптарын сақтай отырып жүзеге асырылады.

Назар аударғаныңыз үшін рақмет!

Тел: +7 (7292) 544 050

optimum@opm.kz

«OPTIMUM» «Жобалау институты» ЖШС

Қазақстан Республикасы, Маңғыстау облысы, 130000, Ақтау қаласы,
3 шағын аудан., ғим. №23 «OPTIMUM»

Бұл материал "Optimum" жобалау институты " ЖШС зияткерлік меншігі болып табылады, рұқсатсыз пайдалануға тыйым салынады.